

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la contestația depusă de Aureliu Postică

împotriva deciziei nr.11 din 11 aprilie 2024 a Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

(evaluarea externă conform Legii nr.26/2022)

(Dosarul nr. 3-9/24
NR. PIGD 2-24061992-01-3-07062024)

Contestație în baza Legii nr.26/2022; evaluarea reluată a candidatului la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii;

16 decembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică cererea de contestare depusă de Aureliu Postică împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei nr.11 din 11 aprilie 2024 „cu privire la evaluarea reluată a lui Aureliu Postică, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii” și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisie,

Complețul de judecată special pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,
Diana Stănilă,
Oxana Parfeni, *judecători*,

Stanislav Ungureanu, *grefier*

Cu participarea:

Reclamantului – Aureliu Postică
Reprezentantului părâtei – avocatului Valeriu Cernei

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Aureliu Postică (reclamantul) a fost numit în funcția de procuror la 23 august 2000 și a activat în organele procuraturii până în anul 2011.
2. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.240-VI din 01 august 2011 reclamantul Aureliu Postică a fost numit în funcția de judecător de instrucție la Judecătoria Orhei, pe un termen de 5 ani, iar prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1423-VII din 30 decembrie 2014 a fost reconfirmat în funcția de judecător la Judecătoria Orhei, până la expirarea împuternicirilor.
3. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.2211-VII din 14 iulie 2016, Aureliu Postică a fost numit în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă.
4. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.250-VIII din 30 iunie 2017, judecătorul Aureliu Postică a fost transferat în funcția de judecător la Judecătoria Chișinău, iar prin hotărârea CSM nr.465/22 din 11 iulie 2017 a fost repartizat la sediul Rîșcani.

5. Conform hotărârii Plenului CSM nr.584/27 din 11 decembrie 2018, judecătorul Aureliu Postică exercită atribuțiile de judecător specializat în materie de drept penal la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, începând cu 01 ianuarie 2019.

6. La 06 aprilie 2022, Consiliul Superior al Magistraturii a remis în adresa Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare Comisia de evaluare) lista candidaților pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, printre care și reclamantul Aureliu Postică, în vederea evaluării în conformitate cu Legea nr.26/2022.

7. Prin decizia Comisiei de evaluare nr.23 din 27 ianuarie 2023 s-a decis nepromovarea candidaturii lui Aureliu Postică, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, din motiv că nu întrunește criteriile de integritate, deoarece au fost constatate dubii serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară și, prin urmare, acesta nu promovează evaluarea.

8. Prin decizia din 01 august 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a admis contestația lui Aureliu Postică, s-a anulat decizia Comisiei de evaluare nr.23 din 27 ianuarie 2023 și s-a dispus reevaluarea candidatului Aureliu Postică de către Comisia de evaluare.

9. Ca urmare a evaluării reluate a candidatului Aureliu Postică, desfășurată în temeiul art.14 alin.(8) lit.b) și alin.(10) din Legea nr.26/2022, Comisia de evaluare a emis decizia nr.11 din 11 aprilie 2024, prin care în temeiul art.8 alin.(1)-(2) lit.a) și c), alin.(4) lit.a), b) și alin.(5) lit.b), c) și d), și art.13 alin.(5) din Legea nr.26/2022, a decis că candidatul nu întrunește criteriile de integritate financiară și etică întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nu promovează evaluarea.

10. La 05 iunie 2024, Aureliu Postică a contestat la Curtea Supremă de Justiție decizia Comisiei de evaluare nr.11 din 11 aprilie 2024, care a fost completată prin cererea depusă electronic la 25 iunie 2024.

11. Conform art.14 alin.(2) din Legea nr.26/2022, contestația ține de competența Curții Supreme de Justiție și este examinată de un complet de judecată special compus din 3 judecători. Cauza a fost distribuită pentru examinare completului compus din judecătorii Ion Malanciuc (președinte), Oxana Parfeni (raportor) și Diana Stănilă.

12. La 18 iunie 2024, Comisia de evaluare a depus referință, prin care nu a recunoscut pretențiile lui Aureliu Postică și a solicitat respingerea acestora.

13. Curtea Supremă de Justiție a convocat părțile în ședință la 21 iunie și 05 iulie 2024. Reclamantul a pledat singur cauza în fața Curții Supreme de Justiție. Comisia de evaluare a fost reprezentată de către avocatul Valeriu Cernei.

14. La 05 iulie 2024, a fost finalizată examinarea cauzei în fond, iar decizia urma a fi plasată pe pagina web a CSJ, conform art.14 alin.(9) din Legea nr.26/2022. La 12 august 2024 și 07 octombrie 2024, reclamantul Aureliu Postică a depus cerere privind reluarea examinării cauzei în fond.

15. Prin încheierea din **10 decembrie 2024** a Curții Supreme de Justiție s-a respins cererea reclamantului cu privire la reluarea examinării cauzei în fond.

ÎN FAPT

a. Evaluarea externă a reclamantului de către Comisie

16. În vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Magistraturii și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției, la 10 martie 2022, Parlamentul a adoptat Legea nr.26, cu modificările ulterioare. Conform acestei legi, toți candidații *inter alia* la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii sunt supuși evaluării externe, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective. Este evaluată integritatea etică și financiară a acestora. Evaluarea începe cu solicitarea ca candidatul să depună Comisiei declarația de avere și interese personale și a declarației cu privire la lista persoanelor apropiate lui, de transmitere voluntară a răspunsurilor la chestionarul privind integritatea etică.

17. Evaluarea candidatului Aureliu Postică a început la 08 iulie 2022. Însă, la 05 iulie 2022, candidatul a depus voluntar chestionarul privind integritatea etică, iar la 15 iulie 2022 a depus declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani, conform art.9 alin.(2) din Legea nr.26/2022, care include lista persoanelor apropiate din sistemul judecătoresc, al procuraturii și în serviciul public. În timpul evaluării inițiale, Comisia a colectat informații din multiple surse, a trimis candidatului 3 runde de întrebări, inclusiv 50 de întrebări, 143 de subîntrebări și 44 de solicitări de documente suplimentare.

18. La 08 septembrie 2024, Comisia a inițiat reluarea procedurii de evaluare a candidatului Aureliu Postică, în cadrul căreia candidatul a răspuns la două runde de întrebări scrise din partea Comisiei, inclusiv trei întrebări, 11 subîntrebări și cinci solicitări de documente suplimentare. Candidatul a furnizat documente suplimentare. Comisia a colectat informații suplimentare din diverse surse, conform necesităților, pentru a aborda problemele examinate în cadrul evaluării reluate.

19. La 01 martie 2024, Comisia de evaluare a comunicat candidatului Aureliu Postică notificarea cu privire la faptele și dubiile serioase. La 08 martie 2024, candidatul Aureliu Postică a răspuns la notificarea cu privire la faptele și dubiile serioase. Candidatul a solicitat desfășurarea audierii în ședință publică. La 20 martie 2024, a fost desfășurată audierea candidatului în fața Comisiei.

20. La 11 aprilie 2024, ca urmare a evaluării reluate a candidatului Aureliu Postică, desfășurată în temeiul art.14 alin.(8) lit.b) și alin.(10) din Legea nr.26/2022, în temeiul art.8 alin.(1)-(2) lit. a) și c), alin.(4) lit.a), b) și alin.(5) lit. b), c) și d), și art.13 alin.(5) din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare a emis decizia nr.11, prin care a decis că candidatul Aureliu Postică nu întrunește criteriile de integritate financiară și etică întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nu promovează evaluarea.

21. Potrivit deciziei, Comisia de evaluare a constatat:

i. Supraestimarea veniturilor soției în declarațiile depuse la Autoritatea Națională de Integritate; cauză penală pendinte cu referire la același lucru; subraportarea veniturilor soției la Serviciul Fiscal de Stat; plata incompletă a impozitelor pe venit, în concret:

a. În perioada anilor 2018 – 2021, candidatul Aureliu Postică a indicat în declarațiile sale anuale depuse la ANI un venit total al soției sale de 2 864 379 MDL, în timp ce soția acestuia a raportat la SFS un venit personal de numai 1 059 966 MDL. Respectiv, Comisia a considerat că Aureliu Postică a declarat la ANI venituri supraestimate ale soției. După inițierea procesului de evaluare a candidatului Aureliu Postică, soția acestuia a depus la SFS în data de 16 septembrie 2022 sumele corectate ale veniturilor sale impozabile – 2 053 742 MDL, corecția reflectând 993 776 MDL de venituri neraportate anterior. Chiar și cu raportarea corectată a veniturilor soției candidatului la SFS (2 053 742 MDL), venitul declarat de candidat pentru soția sa (2 864 379 MDL) a fost totuși mai mare decât raportarea corectată către SFS cu 810 637 MDL.

Comisia de evaluare a subliniat că, candidatul Aureliu Postică nu a oferit nicio explicație de ce suma venitului declarat la ANI pentru soția sa (2 864 379 MDL) a fost cu 1 800 000 MDL mai mare decât suma inițială raportată la SFS (1 059 966 MDL). La fel, candidatul nu a explicat nici faptul de ce suma venitului soției sale declarat la ANI (2 864 379 MDL) era în continuare cu 800 000 MDL mai mare decât suma ajustată raportată la SFS (2 053 742 MDL).

Comisia de evaluare a conchis că și suma de 800 000 MDL este o diferență semnificativă, deoarece reprezintă 131,8 salarii medii lunare pe economie în anul 2018, 116,2 salarii medii lunare în anul 2019, 101,9 salarii medii lunare în anul 2020 și 93 salarii medii lunare în anul 2021.

Subsecvent, Comisia de evaluare a atras atenția că, candidatul Aureliu Postică nu a explicat de ce suma venitului soției sale inițial raportat la SFS (1 059 966 MDL) între anii 2019 – 2021 a fost aproape cu 1 000 000 MDL mai mică decât sumele corectate depuse la SFS la 16 septembrie 2022 (2 053 742 MDL). Pentru perioada 2019 – 2022, soția candidatului avea datorii sub formă de impozite neachitate în sumă de 17 344 MDL și penalități de întârziere în sumă de 7 520,79 MDL, însumând 24 864,79 MDL.

În opinia Comisiei de evaluare, încălcările fiscale ale soției candidatului Aureliu Postică au fost semnificative conform legii (art.231 alin.(4) și (5) din Codul fiscal).

b. Pe 03 aprilie 2023, candidatul Aureliu Postică a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.352¹ alin.(2) din Codul penal, și anume de fals în declarațiile de avere și interesele personale depuse pentru anii 2018-2021, în cauza penală nr.2022970408. La 03 aprilie 2023, cauza penală a fost trimisă în instanța de judecată pentru examinare în fond și se află pendinte la Judecătoria Hîncești, sediul Central. Comisia de evaluare a remarcat că, în măsura în care există o bănuială rezonabilă suficientă pentru a pune sub îndoială candidatul Aureliu Postică de conduită infracțională, acest lucru satisface inevitabil standardul de dubiu serios în procedurile de evaluare. Dacă există o bănuială rezonabilă că candidatul a săvârșit o infracțiune legată de integritatea financiară, atunci există în mod obligatoriu dubii serioase cu privire la integritatea financiară și etică a candidatului.

ii. Dezechilibru de avere în 2017:

Venituri MDL în 2017		Cheltuieli/Economii MDL în 2017	
Salariu (net)	156 499 MDL	Taxă de școlarizare	32 290 MDL
Dobânda la depozit dintr-o bancă (RM)	4 140 MDL	Taxă de investiții	10 400 MDL
Indemnizația pentru creșterea și îngrijirea copilului	49 927 MDL	Cheltuieli de vacanță	40 000 MDL
Economii în numerar în 2016	120 300 MDL	Rambursarea împrumutului bancar	53 376 MDL
Depozit din 2016	140 022 MDL	Economii din 2017	190 350 MDL
		Depozit bancar	199 737 MDL
		CPP	107 640 MDL
Total	470 888 MDL	Total	633 793 Total
Dezechilibrul final: -162 905 MDL			

Comisia de evaluare a reținut că, în răspuns la întrebările adresate după audiere, candidatul a declarat că nu poate identifica originea economiilor în sumă de 190 350 MDL. Cu referire la cei 195 000 MDL, candidatul a explicat că a declarat un total de 140 000 MDL economisiți din 2016 și suma de 49 927 MDL obținuți ca indemnizații în 2017, ceea ce înseamnă că doar suma 49 927 MDL poate fi considerată drept economii.

În evaluarea dezechilibrului dintre avere și cheltuieli, Comisia a inclus cei 140 000 MDL în coloana de venituri, ca fiind soldul din anul precedent, ceea ce înseamnă că acești bani erau disponibili candidatului în anul 2017. După cum a explicat candidatul, cei 49 927 MDL au fost adăugați în acest cont, ceea ce a dus la economii de 195 000 MDL (*de facto* fiind 199 737 MDL) la sfârșitul anului 2017. Însă, potrivit evidențelor bancare referitoare la contul de indemnizații pentru copii, deținut de soția candidatului, în cursul anului 2017 nu au fost efectuate retrageri din cont, iar la 31 decembrie 2017 soldul era de 199 737 MDL.

Comisia de evaluare a observat că, în timpul audierii din cadrul evaluării reluate, candidatul a pretins că nu cunoștea conținutul evidențelor bancare pentru cont și a afirmat că știa doar că a declarat un sold mai mic în declarația sa anuală pentru 2018 și, prin urmare, ar putea fi presupus că familia sa a cheltuit cei 144 666 MDL în 2017. Însă, înregistrările bancare pentru contul de indemnizații pentru copii arată că soldul în cont la 31 martie 2018, după depunerea declarației candidatului pentru anul 2017, era de 212 219 MDL.

Comisia de evaluare a conchis că, orice retrageri pe care candidatul le-ar fi făcut ulterior din cont în 2018 nu au avut niciun impact asupra soldului pentru 2017, adică suma de 199 737 MDL.

iii. Privatizarea locuinței de serviciu, extinderea apartamentului și alocarea unui sector de teren:

a. Ținând cont de decizia din 01 august 2023 a Completului de judecată special al Curții Supreme de Justiție, în urma evaluării reluate, Comisia nu a luat în considerare problema oportunității candidatului Aureliu Postică de a beneficia de trei programe de îmbunătățire a condițiilor locative în determinarea promovării sau nepromovării evaluării reluate de către candidat.

b. Privatizarea apartamentului de serviciu:

Comisia de evaluare a notat că, deși, candidatul a recunoscut că Legea privatizării fondului de locuințe nr.1324/1993 prevedea că locuințele de serviciu acordate pentru procurori, ai căror locatari au lucrat mai puțin de 10 ani la unitatea respectivă, nu puteau fi vândute sau transmise cu titlu gratuit în proprietate privată, acesta a negat faptul că cererea sa de schimbare a statutului juridic al apartamentului în scopul privatizării sale ar fi fost contrară legii, chiar dacă activase în cadrul procuraturii doar opt ani când a încercat să schimbe statutul juridic al bunului în scopul privatizării acestuia, deoarece în cele din urmă a activat în procuratură timp

de 11 ani, fapt care îi dădea dreptul să privatizeze bunul. Cu atât mai mult că, nu l-a înstrăinat sau schimbat după privatizare în 2009.

Comisia de evaluare a apreciat poziția candidatului Aureliu Postică ca fiind bazată pe o interpretare distorsionată a legislației cu privire la privatizare și o viziune cinică asupra cerințelor de eligibilitate pentru privatizarea locuințelor de serviciu.

În opinia Comisiei de evaluare, manipularea legii de către un procuror, în sensul că în viitor ar putea fi eligibil pentru privatizarea locuinței de serviciu, pentru a beneficia din contul banilor publici, au compromis integritatea, probitatea și imparțialitatea candidatului. Or, procurorii, care sunt văzuți ca folosind legea pentru a-și crea oportunități pentru beneficii personale, demonstrează un comportament dubios care subminează încrederea societății în activitatea și funcția lor.

c. Dobândirea lotului de teren:

Comisia de evaluare a constatat că, terenul i-a fost acordat candidatului ca familie nou-formată și pentru construcția unei case, deși, când a obținut terenul în 2010, familia candidatului nu era nou-formată, candidatul primise și privatizase un apartament de serviciu în mun.Chișinău și executase timp de patru ani un contract pentru achiziționarea unui alt apartament în mun.Chișinău, la preț preferențial.

Comisia a atras atenția că, potrivit explicațiilor candidatului, inițial el cu familia au intenționat să construiască o casă pe acest teren, dar ulterior au decis să-l vândă și să folosească banii pentru renovarea apartamentului privatizat. Astfel, terenul a fost vândut la mai puțin de trei luni după ce candidatul a devenit proprietar.

Comisia de evaluare a tras concluzia că, candidatul Aureliu Postică a primit terenul în contradicție cu criteriile stabilite de lege, fără intenția de a-l folosi în scopul prevăzut și având doar intenția de a obține un profit financiar din el. Iar, procurorii care sunt văzuți ca folosind legea pentru a-și crea oportunități pentru beneficii personale demonstrează un comportament dubios care subminează încrederea societății în activitatea și poziția lor.

LEGISLAȚIA ȘI STANDARDELE RELEVANTE

22. Cu referire la cadrul normativ aplicabil, în debutul analizei sale, Completul de judecată special observă că, în contestație, reclamantul a invocat că prevederile Codului administrativ au prioritate față de prevederile Legii nr.26/2022.

23. La aspectul dat, Completul de judecată special învederează că, aplicarea Codului administrativ și limitele ei este o problemă de interpretare și aplicare a legii asupra căreia decide Curtea Supremă de Justiție ca instanță de judecată competentă pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ (DCC nr.163 din 01 decembrie 2022, §24, DCC nr.2 din 18 ianuarie 2022, §19).

24. Art.1 din Legea nr.26/2022 prevede că:

„Prezenta lege reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al

Magistraturii, al Consiliului Superior al Magistraturii, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.”

25. Art.4 alin.(1) și (2) din Legea nr.26/2022 stipulează că:

„Comisia de evaluare are independență funcțională și autonomie decizională față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

În activitatea sa, Comisia de evaluare se conduce de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege și de alte acte normative ce reglementează domeniile conexe activității sale. Comisia de evaluare funcționează în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta.”

26. Art.14 alin.(6) din Legea nr.26/2022 statuează că:

„Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.”

27. Art.1 alin.(1) și (2) din Codul administrativ prevede că:

„Legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la desfășurarea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.

Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.”

28. Prin urmare, evaluarea candidaților pentru funcțiile de membru în organele enumerate în art.2 alin.(1) din Legea nr.26/2022 este prin natura sa un domeniu specific de activitate în sensul art.2 alin.(2) din Codul administrativ. Deși, Codul administrativ instituie o procedură administrativă și de contencios administrativ uniformă, totuși, conform art.2 alin.(2) din Codul administrativ, anumite aspecte pot fi reglementate prin norme legislative speciale.

29. Art.10 alin.(1) din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 reglementează că:

„Legea organică este actul normativ care reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale și poate interveni în domeniile expres prevăzute de Constituție.”

30. Art.7 alin.(3) din Legea nr.100/2017 prevede că:

„În cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art.5 alin.(3) și (4).”

31. Preambulul Legii nr.26/2022 are următorul conținut:

„În vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.”

32. Criteriile de evaluare sunt prevăzute de art.8 alin.(2)-(5) din Legea nr.26/2022 și prevăd următoarele:

„(2) Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă:

a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;

b) în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr.82/2017;

c) nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

(3) În cazul lipsei unor reguli de etică și conduită aprobate pentru domeniul în care activează sau a activat candidatul, se verifică dacă comportamentul din trecut al candidatului provoacă sau nu suspiciuni rezonabile referitoare la corespunderea acestuia cu standardele etice și de conduită stabilite pentru judecători și procurori.

(4) Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:

a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;

b) Comisia de evaluare constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

(5) Pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia de evaluare verifică:

a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, precum și a veniturilor impozabile, și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export;

b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;

c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art.2 alin.(2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;

d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art.2 alin.(2);

e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art.2 alin.(2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;

f) dacă există sau nu donații în care candidatul sau persoana specificată la art.2 alin.(2) are statut de donatar sau de donator;

g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.”

33. Articolul 13 din Legea nr.26/2022 reglementează modul de adoptare a deciziei Comisiei. Partea relevantă a acestui articol este următoarea:

„(1) În urma desfășurării procedurii de evaluare, Comisia de evaluare emite o decizie motivată privind constatarea promovării sau nepromovării evaluării. Retragerea din concurs a unui candidat ulterior datei transmiterii către Comisia de evaluare a listelor cu candidați de către instituțiile responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, indiferent de motivul invocat de candidat, se echivalează cu nepromovarea evaluării de către candidatul respectiv.

(2) Decizia Comisiei de evaluare trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea evaluării.

(3) Decizia Comisiei de evaluare se adoptă cu votul majorității membrilor care participă la luarea acesteia. Membrii Comisiei de evaluare nu au dreptul să se abțină de la vot. [...]

(5) Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art.8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.

(6) Decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Decizia se expediază organelor competente potrivit legii pentru examinarea încălcărilor depistate, însă constatările din decizie nu au o valoare probantă pentru orice alte proceduri sau procese. [...]”

34. Cu referire la marja de apreciere (dreptul discreționar) al Comisiei de evaluare, prin Avizul nr.1069/2021 din 13 decembrie 2021 (§11), Comisia de la Veneția și Direcția Generală au observat că

„Integritatea personală a membrilor care constituie Consiliile Superioare (de judecători și procurori) este un element esențial al naturii unor astfel de organe; asigură încrederea cetățenilor în instituțiile de justiție – încredere în magistrați și în integritatea acestora. Într-o societate care respectă valorile fundamentale ale democrației, încrederea cetățenilor în acțiunea Consiliilor Superioare depinde foarte mult, sau esențial, de integritatea personală și de competența și credibilitatea apartenenței sale.”

35. Comisia de la Veneția și Direcția Generală și-au exprimat anterior opinia, în alte contexte, că situațiile critice din domeniul justiției, ca niveluri extrem de ridicate de corupție, pot justifica soluții la fel de radicale, precum un proces de verificare a judecătorilor în funcție. În cele din urmă, ține de competența autorităților

moldovenești să decidă dacă situația predominantă în sistemul judiciar moldovenesc creează o bază suficientă pentru a supune toți judecătorii și procurorii, precum și membrii CSM și CSP, la evaluări extraordinare de integritate.

36. Potrivit Obiectivului 1.2. din Direcția strategică I „Consolidarea integrității și responsabilității în sectorul justiției” din Legea pentru aprobarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia nr.211 din 06 decembrie 2021:

„Identificarea unor pârghii eficiente de întărire a independenței judecătorilor și a procurorilor urmează a fi corelată cu creșterea responsabilității și integrității acestora. Responsabilitatea și integritatea sunt printre principalele elemente de asigurare a încrederii cetățenilor în sistemul justiției și de garanție a derulării unor proceduri echitabile. Dezvoltarea și promovarea unei culturi a integrității judiciare constituie un element important în prevenirea corupției care este una dintre principalele amenințări în adresa societății și funcționării statului de drept.

În prezent, potrivit sondajelor realizate, corupția și lipsa de integritate în sistemul judecătoresc sunt percepute de publicul larg la un nivel înalt. În Raportul privind al patrulea ciclu de evaluare a Moldovei, GRECO este profund îngrijorat de indicii potrivit cărora în funcția de judecător sunt numiți candidați care prezintă riscuri de integritate.

Comisia Internațională a Juriștilor, în Raportul misiunii de evaluare din 2018, accentuează importanța faptului ca corupția în sistemul judecătoresc să fie combătută prin măsuri ferme și, în mod prioritar, în deplină armonie cu principiile statului de drept și drepturile omului. Aceasta este îngrijorată de faptul că multe investigații penale par să fie concentrate mai degrabă pe suprimarea opoziției sau prevenirea părerilor disidente în sistemul judecătoresc decât pe eradicarea reală a corupției.

Este esențial ca actorii din cadrul sistemului justiției, individual și în colectiv, să respecte și să onoreze funcția deținută ca fiind un mandat public și să depună efort pentru a spori și menține încrederea publicului în sistem.”

37. În §34 din Avizul nr.24 (2021) privind Evoluția Consiliilor Justiției și rolul acestora în sisteme judiciare independente și imparțiale, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) a reamintit că:

„procesul de selecție a membrilor unui Consiliu, inclusiv posibile campanii de către candidați ar trebui să fie transparente și să se asigure că calificările candidaților, în special imparțialitatea și integritatea acestora sunt verificate. În opinia Comisiei de la Veneția și a Direcției Generale, ar trebui făcută o distincție între verificarea membrilor în exercițiu și „pre-verificarea” candidaților pentru o poziție în aceste organisme. Ca o chestiune de principiu, securitatea pe termen determinat al mandatelor membrilor organelor (constituționale) are scopul de a asigura independența acestora față de presiunile externe. Măsurile care ar periclita continuitatea calității de membru și ar interfera cu securitatea mandatului membrilor acestei autorități (vetting) ar ridica suspiciunea că intenția din spatele acestor măsuri ar fi de a influența deciziile acesteia și, prin urmare, ar trebui privite

ca o măsură de ultimă oră. Controalele de integritate care vizează candidații la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Magistraturii și organele lor specializate reprezintă un proces de filtrare și nu un proces de verificare judiciară și, ca atare, pot fi considerate, dacă sunt implementate corespunzător, că ating un echilibru între beneficii a măsurii, în ceea ce privește contribuția la încrederea justiției, și posibilele efecte negative ale acesteia.”

38. De asemenea, în §50 din Avizul din 14 martie 2023, Comisia de la Veneția și DGI au indicat că sunt la curent cu faptul că proiectul articolului 12 reflectă articolul 8 din Legea nr.26/2022, care reglementează procedura de pre-vetting a candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Magistraturii. Totuși, ceea ce se permite cu scopul examinării candidaților, nu neapărat se permite în vederea evaluării extraordinare a judecătorilor și procurorilor în funcție, mizele sunt mai mari pentru ei și pentru stabilitatea ordinii juridice în general. Deși criteriile pentru pre-vetting pot fi relativ flexibile și bazate pe o evaluare globală a integrității candidaților, a antecedentelor, a relațiilor etc., destituirea unui judecător sau a unui procuror numit în funcție într-un mod legal trebuie să fie justificată cu referința mai precisă la o conduită inadecvată, care ar trebuie să fie mai bine definită de lege.

39. Potrivit opiniei *amicus curiae* a Comisiei de la Veneția, conceptul de evaluare a integrității implică implementarea unui proces de mecanisme care vizează garantarea celor mai înalte norme în materie de conduită și de integritate financiară solicitate pentru accesarea în funcția publică. Într-un sistem de control prealabil al integrității, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în cazul unei simple îndoieli pe baza unei evaluări a riscurilor. Totuși, decizia de nepromovare a evaluării unui candidat trebuie legată de un indiciu de ilegalitate, cum ar fi averea inexplicabilă, chiar dacă nu se poate dovedi dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale (a se vedea CDL-AD(2022)011, §9-10).

40. În Avizul său, Comisia de la Veneția și Direcția Generală au mai notat că Comisia de evaluare emite un raport negativ atunci când are „dubii serioase” cu privire la comiterea de către judecător sau un procuror a unor încălcări. Această normă presupune că concluziile Comisiei de evaluare nu stabilesc vinovăția persoanei vizate, nici nu atrag direct răspunderea penală, ceea ce ar necesita cel mai probabil un alt standard de probă (mai înalt). Într-o anumită măsură, această structură reduce potențialul unui conflict dintre constatările Comisiei de evaluare și ale altor organe administrative sau judiciare, menționate anterior.

41. La 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a verificat constituționalitatea unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022. În §§120, 123, 133, 134, 135 din decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a următoarele:

„prin termenul „grav”, legislatorul a limitat marja discreționară a Comisiei de evaluare la evaluarea integrității etice a candidaților. Criteriul îi permite Comisiei

să decidă nepromovarea candidatului doar dacă a constatat încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată. Acest fapt presupune că candidatul poate pune în discuție gravitatea încălcărilor constatate de Comisie în fața completului special al Curții Supreme de Justiție, care în cele din urmă poate aprecia caracterul „grav” al abaterii constatate în funcție de circumstanțele particulare ale cauzei. Raționamentele sunt aplicabile, mutatis mutandis, în cazul termenilor „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin.(2) lit.a) din Lege.

Pentru ca Consiliul să-și exercite atribuțiile constituționale de asigurare a numirii, transferării, detașării, promovării în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători (a se vedea articolul 123 din Constituție), legislatorul a stabilit că în calitate de membri ai acestui organ constituțional trebuie să fie alese persoane (judecători și non-judecători) cu o înaltă reputație profesională și integritate personală verificată de Comisia de evaluare în ultimii 15 ani. Prin urmare, Curtea Constituțională a considerat rezonabilă decizia legislatorului de a stabili o perioadă extinsă de verificare a integrității financiare a candidaților.

Cu privire la textul „dubii serioase” din articolul 13 alin.(5) din Legea nr.26, Curtea a constatat că textul criticat instituie un standard de probă aplicabil procedurii de evaluare. Astfel, atunci când Comisia de evaluare trebuie să decidă cu privire la integritatea unui candidat, ea trebuie să constate dacă există sau nu dubii serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară de către candidat, stabilite de articolul 8 din Lege.

Curtea Constituțională a reținut că, definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. În acest caz, standardul de probă stabilit de legislator urmărește să ghideze Comisia de evaluare la aprecierea rezultatelor evaluării.

De asemenea, legea obligă Comisia de evaluare să emită o decizie motivată, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia Comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea. Mai mult, legea îi permite candidatului să pună în discuție existența unor dubii serioase cu privire la respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară în fața completului special al Curții Supreme de Justiție.”

42. Articolul 14 din Legea nr.26/2022 reglementează modul de contestare a deciziilor Comisiei de evaluare și de examinare a contestațiilor. Partea relevantă a art.14, în vigoare la momentul depunerii contestației, este următoarea:

„(1) Decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

(2) Candidatul evaluat poate contesta decizia defavorabilă a Comisiei de evaluare la Curtea Supremă de Justiție, în cadrul căreia se instituie un complet de judecată special compus din 3 judecători și un judecător supleant. Judecătorii și judecătorul supleant sunt desemnați de președintele Curții Supreme de Justiție și confirmați prin decret al Președintelui Republicii Moldova. [...]

(6) Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta

lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv. [...]

(8) La examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

a) respingerea cererii de contestare;

b) admiterea cererii de contestare și dispunerea reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea, dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

(9) Decizia completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se notifică participanților în termen de 5 zile de la data emiterii. [...]"

43. Prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr.239 din 13 septembrie 2024, au fost introduse modificări la articolul 14 alineatul (8), după cum urmează:

„la litera b), cuvintele „și dispunerea reevaluării” se substituie cu cuvintele „și dispunerea o singură dată a reevaluării”;

alineatul se completează cu litera c) cu următorul cuprins: „c) constatarea promovării sau nepromovării evaluării în cazul contestării repetate a deciziei Comisiei de evaluare, adoptată în urma reevaluării dispuse anterior.”

44. În §81 din Hotărârea nr.5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr.26/2022, Curtea Constituțională a stabilit că:

„legea trebuie să prevadă un remediu în cazurile în care candidatului nu i-au fost asigurate drepturile procedurale în cadrul procedurii de evaluare. În funcție de eventualele carențe procedurale admise la etapa evaluării, de natura dreptului procedural afectat, precum și de circumstanțele particulare ale cauzei, Curtea reține că neasigurarea unui drept procedural poate fi considerată o problemă centrală a litigiului.”

45. Verificând dacă dispozițiile contestate îi permit Completului de judecată special al Curții Supreme de Justiție să „examineze suficient” problemele centrale ale eventualelor litigii, Curtea Constituțională a admis că dispozițiile contestate sunt apte să realizeze obiectivul urmărit de legislator, i.e. să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură ne semnificative [Hotărârea Curții Constituționale nr.5 din 14 februarie 2023, §83].

46. Curtea a observat că articolul 12 alin.(4) din Legea nr.26/2022 stabilește drepturile candidatului în cadrul procedurii de evaluare și prevede:

„Candidatul are următoarele drepturi:

a) să participe la ședințele Comisiei de evaluare și să dea explicații verbale;

- b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare;
- c) să ia cunoștință de materialele evaluării, cu cel puțin 3 zile până la audiere;
- d) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior;
- e) să conteste decizia Comisiei de evaluare.”

47. Completul de judecată special reține că noțiunea „drepturi și obligații cu caracter civil” nu poate fi interpretată doar printr-o referință la dreptul intern al statului pârât; este vorba de o noțiune „autonomă”, care reiese din Convenție. Art.6 §1 se aplică indiferent de calitatea părților, de natura legislației ce reglementează modul de stabilire a „contestației” (lege civilă, comercială, administrativă etc.) și de autoritatea competentă să o soluționeze (instanță de drept comun, organ administrativ etc.) [Georgiadis împotriva Greciei, §34; Bochan împotriva Ucrainei (nr.2) (MC), §43; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), §106].

48. Aplicabilitatea art.6 §1 în materie civilă depinde, în primul rând, de existența unei „contestații” (în limba engleză „dispute”). În plus, trebuie să se întemeieze pe un „drept” care să poată fi pretins, cel puțin în mod credibil, recunoscut în dreptul intern, indiferent dacă acest drept este sau nu protejat de Convenție. Trebuie să fie vorba despre o contestație reală și serioasă, care poate privi atât existența însăși a dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile sale de exercitare. În sfârșit, rezultatul procedurii trebuie să fie în mod direct decisiv pentru dreptul „civil” în cauză, o legătură foarte slabă ori consecințe îndepărtate nefiind suficiente pentru ca art.6 §1 să fie aplicabil [Regner împotriva Republicii Cehe (MC), §99; Károly Nagy împotriva Ungariei (MC), §60; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), §106].

49. Prin urmare, Completul de judecată special conchide că prin prisma art.6 §1 CEDO, a Hotărârii Curții Constituționale nr.5 din 14 februarie 2023 și articolul 12 alin.(4) din Legea nr.26/2022, pentru a stabili dacă în cadrul procedurii de evaluare reluate Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, urmează a fi verificat faptul dacă reclamantului Aureliu Postică i-au fost respectate drepturile procedurale prevăzute de lege specială.

50. Completul special al Curții Supreme de Justiție reține că, deși marja de apreciere a Comisiei în ce privește „dubiile serioase” nu este nelimitată (concluziile trebuie să se bazeze pe date obiective), ea este destul de largă. Eventualele riscuri în raport cu beneficiile, în cazul neadmiterii unui candidat, deși, integru, însă care nu a fost în stare să înlătore anumite dubii în privința sa, sunt cu mult mai mici decât în situația în care este admis un candidat neintegru din considerentul că orice dubiu ar trebui să fie interpretat în favoarea persoanei. Această stare e determinată atât de interesul general sporit față de procesul de preselectie în Consiliul Superior al

Magistraturii, cât și de eventuala interferență redusă în drepturile subiecților supuși evaluării, spre deosebire de consecințele vetting-ului propriu-zis.

51. Completul special al Curții Supreme de Justiție învederează că, în speță, nu se pune în discuție dreptul reclamantului de a rămâne în profesie, ci se referă la o evaluare pre-vetting, adică la un exercițiu unic, de preselecție în organul de autoadministrare, într-un moment istoric, caracterizat printr-o percepție general acceptată că lucrurile în justiție merg foarte prost având la bază diferite cauze (corupție, neprofesionalism, obediență cronică față de politic etc). În astfel de circumstanțe este imperios necesar ca persoanele care să acceadă în organele de autoadministrare să aibă o reputație ireproșabilă, ca să nu existe nici un dubiu în privința lor. Or, în caz contrar, deciziile adoptate de aceste organe, inclusiv cele prin care se va răsturna o eventuală propunere care va veni deja din partea unei comisii vetting, nu se vor bucura de credibilitate și nu vor avea capacitatea de a convinge publicul larg că sunt corecte.

52. Art.2 alin.(2) din Legea nr.26/2022 stipulează că:

„În contextul evaluării candidaților menționați la alin.(1) este verificată și averea persoanelor apropiate candidaților, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor menționate la art.33 alin.(4) și (5) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.”

53. Art.2 din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr.133/2016 definește noțiunile în sensul acestei legi. Prin prisma acestei norme:

„*persoană apropiată* este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

venit este orice beneficiu financiar, indiferent de sursa de proveniență, obținut de subiectul declarării și de membrii familiei, de concubinul/concubina acestuia atât în țară, cât și în străinătate.”

54. Art.4 alin.(1) lit.a) din Legea nr.133/2016 (în redacția în vigoare de la 01 august 2016) stipulează că:

„Subiecții prevăzuți la art.3 alin.(1) declară veniturile obținute de subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina în anul fiscal precedent.”

55. Art.4 alin.(1) lit.d) Legea nr.133/2016 prevede că:

„Subiecții prevăzuți la art.3 alin.(1) declară activele financiare deținute de subiectul declarării, adică numerarul în monedă națională sau în valută străină care depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie și care nu face obiectul unor depuneri în instituțiile financiare. Conturile bancare, unitățile de fond în fondurile de investiții, formele echivalente de economisire și investire, plasamentele, obligațiunile,

cecurile, cambiile, certificatele de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale personale ale subiectului declarației și ale membrilor familiei, concubinului/concubinei acestuia, investițiile directe în monedă națională sau în valută străină făcute de subiectul declarației și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, precum și alte active financiare, dacă valoarea însumată a tuturor acestora depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie.

56. Art.5 alin.(4) din Legea nr.133/2016 prevede că:

„Responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune.”

57. Art.6 alin.(1) din Legea nr.133/2016 statuează că:

„Declarația se depune anual, până în data de 31 martie, indicându-se veniturile obținute de către subiectul declarației împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui în anul fiscal precedent, de asemenea bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art.4 alin.(1) lit.b)-m) la data depunerii declarației.”

58. Art.10 alin.(1) lit.c) și alin.(3) din Legea integrității nr.82 din 25 mai 2017 stipulează că:

„Climatul de integritate instituțională se cultivă prin realizarea următoarelor măsuri: respectarea regimului juridic al declarației averii și intereselor personale.

Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin. (1) duce la compromiterea climatului de integritate instituțională și a integrității în sectorul public.”

59. Conform Hotărârii Guvernului privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie nr.1233/2016, în anul 2017 salariu mediu lunar pe economie a fost stabilit în cuantum de 5 300 MDL.

60. În scopul exercitării administrării fiscale, art.129 pct.12) din Codul fiscal (în redacția în vigoare din 15 aprilie 2022) definește:

„Încălcarea fiscală – acțiune sau inacțiune, exprimată prin neîndeplinire sau îndeplinire neadecvată a prevederilor legislației fiscale, prin încălcarea drepturilor și intereselor legitime ale participanților la raporturile fiscale.”

61. Art.231 din Codul fiscal (în redacția în vigoare din 15 aprilie 2022) prevede două categorii de încălcări fiscale: semnificativă și nesemnificativă. Așa, Conform alin.(4) și (5) al acestui articol.

„(4) Se consideră nesemnificativă încălcarea fiscală dacă suma impozitului, a taxei, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală, constituie până la 500 de lei pentru contribuabilii specificați la art.232 lit.b) și până la 5 000 de lei pentru contribuabilii specificați la art.232 lit.a) și c), inclusiv pentru fiecare perioadă fiscală în parte – în cazul nerespectării modului de declarare sau diminuării impozitului, a taxei și/sau a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală.

(5) Se consideră semnificativă încălcarea fiscală care nu cade sub incidența alin.(4).”

62. Art.232 lit.a) și b) din Codul fiscal (în redacția în vigoare din 15 aprilie 2022) stipulează că:

„Este tras la răspundere pentru încălcare fiscală:

a) contribuabilul persoană juridică a cărei persoană cu funcție de răspundere a săvârșit o încălcare fiscală;

b) contribuabilul persoană fizică, care nu practică activitate de întreprinzător, ce a săvârșit o încălcare fiscală. În cazul în care acesta este lipsit de capacitate de exercițiu sau are capacitate de exercițiu restrânsă, pentru încălcarea fiscală săvârșită de el reprezentantul său legal (părinții, înfietorii, tutorele, curatorul) poartă răspundere în funcție de obiectul impozabil, de obligația fiscală și de bunurile contribuabilului.”

63. Art.352¹ alin.(2) din Codul penal prevede că:

„Includerea intenționată a unor date incomplete sau false, neinclusiunea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale se pedepsesc cu amendă în mărime de la 400 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de până la 1 an, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.”

64. Art.274 alin.(1) din Codul de procedură penală statuează că:

„Organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art.262 și art.273 dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă cel puțin o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informând despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv.”

65. Art.281 alin.(1) din Codul de procedură penală stipulează că:

„Dacă, după examinarea raportului organului de urmărire penală și a materialelor cauzei, procurorul consideră că probele acumulate sunt concludente și suficiente, el emite o ordonanță de punere sub învinuire a persoanei.”

66. Art.291 din Codul de procedură penală prevede că

„Dacă procurorul constată că au fost respectate dispozițiile prezentului cod privind urmărirea penală, că urmărirea penală este completă, că există probe suficiente și legal administrate, el dispune una din următoarele soluții:

1) atunci când din materialele cauzei rezultă că fapta există, că a fost constatat făptuitorul și că acesta poartă răspundere penală:

a) pune sub învinuire făptuitorul conform prevederilor art.281 și 282, dacă acesta nu a fost pus sub învinuire în cursul urmăririi penale, apoi întocmește rechizitoriul prin care dispune trimiterea cauzei în judecată;

b) dacă făptuitorul a fost pus sub învinuire în cursul urmăririi penale, întocmește rechizitoriul prin care dispune trimiterea cauzei în judecată;

2) prin ordonanță motivată, dispune încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire.”

67. Art.38 alin.(1) din Legea cu privire la Procuratură nr.118/2003 (în redacția în vigoare în 2008) statuează că:

„În cazul în care procurorul nu are locuință sau are nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative, autoritatea administrației publice locale este obligată, în termen de cel mult un an de la numirea lui în funcție, să îl asigure cu locuință (apartament sau casă) de serviciu pe perioada de activitate în localitatea respectivă.”

68. Art.5 alin.(2) din Legea privatizării fondului de locuințe nr.1324/1993 stabilește că:

„Nu pot fi vândute sau transmise cu titlu gratuit în proprietate privată imobilele care se află în orașele militare de tip închis, căminele, locuințele de serviciu (ai căror locatari au lucrat mai puțin de 10 ani la unitatea respectivă), locuințele avariate și ireparabile, casele ce urmează a fi demolate, cantoanele și alte construcții care se află la balanța sau în proprietatea fondului forestier de stat.

69. Art.11 din Codul funciar (în redacția în vigoare în 2009) prevede că:

„Autoritățile administrației publice locale atribuie cetățenilor terenuri fără plată, eliberându-le titluri de proprietate:

atribuie familiilor nou-formate – sectoare de teren din rezerva intravilanului până la epuizarea acestuia pentru construcția caselor de locuit, anexelor gospodărești și grădini: în orașe – de la 0,04 până la 0,07 hectare, în localități rurale – până la 0,12 hectare. Dimensiunile concrete ale sectoarelor de teren se stabilesc de către autoritățile administrației publice locale.”

70. Pct.6 lit.a) din Codul de etică al procurorului (2007) statua că:

„În afara orelor de serviciu procurorul trebuie să dispună de un comportament ireproșabil care ar păstra și ar consolida încrederea populației în imparțialitatea și prestigiul activității autorităților publice. Comportamentul ireproșabil al procurorului este definit drept comportamentul demn și adecvat în societate, bazat pe principiile moralității, eticii profesionale și culturii generale, menit să asigure buna reputație a procurorului precum și funcționarea eficientă a Procuraturii.

71. Art.2 alin.(2) din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr.26/202, prevede că:

„La evaluarea conformității cu criteriul de integritate etică, Comisia poate lua în considerare seriozitatea sau gravitatea, contextul adiacent și premeditarea asociată oricărui incident de integritate etică și, în cazul incidentelor minore, dacă a existat o perioadă de timp suficientă fără incidente ulterioare. La determinarea gravității, Comisia va lua în considerare toate circumstanțele, care să cuprindă, dar fără a se limita la următoarele:

a. dacă incidentul a fost un eveniment singular;

b. lipsa unor prejudicii sau producerea de prejudicii nesemnificative în adresa intereselor private sau publice (inclusiv încrederii publice) – cum ar fi o încălcare obișnuită a regulamentului rutier;

c. sau care nu este perceput de către un observator obiectiv drept atitudine lipsită de respect față de ordinea socială care decurge din nerespectarea regulilor și regulamentelor.”

72. Art.3 alin.(1) din Regulamentul de evaluare al Comisiei stipulează că:

„Veniturile sau cheltuielile nedeclarate sunt relevante pentru integritatea financiară, în măsura în care acestea nu au fost declarate veridic, dar și pentru integritatea etică, inclusiv, dar fără a se limita la, în măsura în care se referă la venituri secundare interzise, evaziune fiscală sau încălcarea prevederilor privind combaterea spălării banilor.”

ARGUMENTELE PĂRȚILOR

a. Argumentele reclamantului

73. La 05 iunie 2024, Aureliu Postică a depus prin intermediul poștei electronice cerere de contestare împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare Comisia de evaluare), care a fost completată prin cererea depusă electronic la 25 iunie 2024, solicitând anularea deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr.11 din 11 aprilie 2024 „cu privire la evaluarea reluată a lui Aureliu Postică, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii” și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisie.

74. În motivarea acțiunii, Aureliu Postică a invocat că, deținând funcția de judecător în Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a depus cerere de participare la concursul pentru alegerea în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

75. Potrivit Legii privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, a fost instituită procedura de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Procurorilor, precum și ai candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective în entitățile menționate.

76. Astfel, în baza Legii nr.26/2022, Comisia de evaluare a purces la evaluare *inter alia* a lui Aureliu Postică, candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

77. Reclamantul a menționat că, în cadrul evaluării sale, la cererea Comisiei, a prezentat mai multe informații și documente relevante, care au prezentat interes pentru înfăptuirea obiectivă a acestui exercițiu, inclusiv date ce vizează viața privată, personală și de familie, printre care declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani și răspunsuri la întrebările Secretariatului cu privire la clarificarea unor chestiuni apărute în procesul activității de evaluare a subsemnatului.

78. În rezultatul evaluării sale, la 27 ianuarie 2023 a fost adoptată decizia nr.23 cu privire la candidatura lui Aureliu Postică, prin care Comisia a decis că „candidatul nu întrunește criteriile de integritate, deoarece au fost constatate dubii serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară și, prin urmare, acesta nu promovează evaluarea.”

79. Însă, prin decizia din 1 august 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a anulat decizia Comisiei de evaluare nr.23 din 27 ianuarie 2023, cu privire la candidatura lui Aureliu Postică și s-a dispus reevaluarea candidatului Aureliu Postică de către Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

80. În consecință, la 8 septembrie 2024, Comisia a inițiat reluarea procedurii de evaluare a candidatului Aureliu Postică, în cadrul căreia reclamantul a primit o notificare cu privire la faptele și dubiile serioase, din partea Comisiei, iar la 20 martie 2024, a fost desfășurată audierea publică a candidatului în fața Comisiei.

81. Prin decizia nr.11 din 11 aprilie 2024, notificată prin e-mail la 8 septembrie 2024, Comisia de evaluare a decis că candidatul Aureliu Postică nu întrunește criteriile de integritate financiară și etică, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară, motiv pentru care nu promovează evaluarea.

82. Reclamantul a menționat că nu este de acord cu constatările Comisiei de evaluare și a apreciat decizia Comisiei de evaluare nr.11 din 11 aprilie 2024 ca fiind neîntemeiată.

83. În opinia reclamantului, concluzia Comisiei de evaluare precum că a constatat „(...) dubii serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară” este de natură să prejudicieze grav și iremediabil imaginea și probitatea profesională a candidatului, urmând a fi calificată drept una ilegală și contrară prevederilor normative ce reglementează speța, dar și prin depășirea competențelor acordate de lege Comisiei.

84. Conform deciziei nr.11 din 11 aprilie 2024, argumentele Comisiei care au condus la nepromovarea candidatului Aureliu Postică au constituit necorespunderea criteriilor de integritate etică și financiară ce rezultă din „dubiile serioase” privind:

- „supraestimarea veniturilor soției în declarațiile depuse la Autoritatea Națională de Integritate; cauză penală pendinte cu referire la același lucru; subraportarea veniturilor soției la Serviciul Fiscal de Stat; plata incompletă a impozitelor pe venit”;
- „dezechilibrul financiar pentru anul 2017”;
- „privatizarea locuinței de serviciu, extinderea apartamentului și atribuirea terenului de către administrația publică locală”.

85. Reclamantul a considerat constatările și concluziile Comisiei de evaluare ca fiind nefundamentate, lipsite de raționament logic, matematic, disproporționate și chiar eronate la mai multe capitole, cum ar fi calcule greșite, aprecieri vădit subiective, bazate pe interpretarea extensiv defavorabilă și, pe alocuri, eronată a legislației în vigoare. La fel, Comisia nu a respectat prevederile art.10 alin.(1), art.11 alin.(1) lit.a), art.16, art.20, art.21 alin.(1)-(3), art.22, art.23, art.29, art.30, art.32 alin.(2), art.44 alin.(1), art.85 alin.(3), art.92, art.94, art.132 alin.(1)-(2) și art.137 din Codul administrativ.

86. În special, reclamantul a invocat încălcarea dreptului discreționar, or, promovarea evaluării constituie un act administrativ individual obligatoriu, dar nu discreționar. Întrunirea cumulativă a condițiilor din art.8 alin.(2) și (4) din Legea nr.26/2022 generează obligația Comisei de evaluare de a emite o decizie favorabilă de promovare a candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, sub aspectul corespunderii criteriului de integritate financiară și etică. Astfel, Comisia de evaluare are doar o discreție procedurală, care se referă la investigarea și clarificarea stării de fapt din oficiu (și alte aspecte privind pregătirea și emiterea actului administrativ individual), fapt care nu implică atribuirea actului administrativ individual la cel discreționar. Astfel, argumentele reclamantului în prezenta cerere privind discreția se referă la sensul de discreție procedurală.

87. Reclamantul a apreciat ca fiind eronate și neîntemeiate constatările și concluziile Comisiei de evaluare, precum că în declarațiile anuale depuse la Autoritatea Națională de Integritate (ANI) pentru anii 2018 – 2021 Aureliu Postică a declarat un venit total al soției sale în sumă de 2 864 379 MDL, deși, soția sa a declarat la Serviciul Fiscal de Stat (SFS) un venit de doar 1 059 966 MDL. Or, în aspectul dat, Comisia de evaluare nu a ținut cont de informațiile actualizate ale SFS și ale Biroului Național de Statistică (BNS), care au fost depuse de contribuabilul Diana Postică (soția candidatului) la 16 septembrie 2022 atât la capitolul profituri din vânzări, cât și venituri din vânzări și care au fost prezentate Comisiei de evaluare la 20 decembrie 2022.

88. Conform informațiilor actualizate, cifra veniturilor pentru anii 2018-2021, reflectate de Aureliu Postică în declarațiile depuse la ANI, cu cifra veniturilor din vânzări ale întreprinderilor pentru aceeași perioadă, reflectate la BNS, nu diferă substanțial, fiind în următorul coraport: ANI – 2 864 379 MDL și BNS – 2 808 100 MDL, diferența fiind de 56 279 MDL.

89. Reclamantul a evocat că, indicând datele activității soției sale în declarațiile pentru anii 2018-2021, nu a urmărit nici un beneficiu care nu i se cuvine sau interes de alta natură, nu a introdus cu intenție asemenea informații, pentru a crea o aparență falsă a mărimii veniturilor familiei sale, dar a indicat niște date oficiale statistice comunicate de soție, inclusiv reflectate în mod transparent pe site-ul BNS.

90. De asemenea, reclamantul a menționat că aceste circumstanțe au fost elucidate de către Curtea Supremă de Justiție prin decizia irevocabilă din 01 august 2023 și care se bucură de autoritatea lucrului judecat.

91. În această ordine de idei, reclamantul a conchis că nu corespund realității constatările Comisiei de evaluare despre faptul că el nu a fost în măsură să explice diferențele în sumele financiare înregistrate la diferite autorități. Drept consecință, Comisia de evaluare a ajuns la concluzii arbitrare despre dubiile serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică, în temeiul art.8 alin.(2) lit.c) și criteriul de integritate financiară conform art.8 alin.(4) lit.a) și alin.(5) lit.b) și d) din Legea nr.26/2022, în legătură cu declararea averii și a intereselor personale, și în special a veniturilor soției sale din cele două companii pe care le deține.

92. Referitor la cauza penală de învinuire a sa în temeiul art.352¹ alin.(2) din Codul penal, pentru comiterea pretinselor fapte legate de falsul în declarațiile de avere și interese personale, pentru perioada anilor 2018-2021, aflată pe rolul Judecătoriei Hîncești, reclamantul a relevat că a pledat și continuă să pledeze nevinovat, pe motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor constitutive ale infracțiunii.

93. Mai mult ca atât, reclamantul a apreciat acțiunile de urmărire penală desfășurate în perioada evaluării sale ca fiind un exercițiu de intimidare, linșare și umilire publică din partea unui grup de persoane cu funcții de demnitate publică, care pe această cale au decis să-l denigreze, să-i știrbească reputația și probitatea personală și profesională, precum și să contribuie la crearea aparențelor cu privire la bănuiala rezonabilă de comitere a unor infracțiuni legate de încălcarea regimului juridic al declarării averii, care în consecință ar crea dubii Comisiei de evaluare cu privire la integritatea etică și financiară a candidatului la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii.

94. Reclamantul a indicat că, din surse confidențiale, deține informația că la baza inițierii proceselor penale și ulterior a cauzelor penale în privința sa au putut sta documente, date și informații acumulate de către unii din membrii Secretariatului

Comisiei, care, în mod fraudulos sau din rele intenții, ar fi putut să le transmită organului de investigații al Centrului Național Anticorupție (CNA), pentru a putea fi intimidat și denigrat prin intermediul urmăririi penale, inclusiv suspendat din activitatea de judecător pe durata procedurii de evaluare.

95. Reclamantul a evocat că, colaboratorii CNA au accesat Registrul bunurilor imobile pe numele reclamantului la 05 iulie 2022, ora 14:35, în afara procesului penal. Iar, conform deciziei nr.10 din 19 ianuarie 2023 a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (CNPDCP), accesarea datelor cu caracter personal ale cet.Aureliu Postică la 05 iulie 2022, ora 14:35, a fost efectuată ca urmare a necesității examinării de către angajații CNA a demersurilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor înregistrate în secretariatul CNA cu nr.268-1 din 03 iunie 2022 și nr.282-1 din 10 iunie 2022, precum și în cadrul examinării sesizării cet.Svetlana Rotaru înregistrată în secretariatul CNA cu nr.R-1071/22 din 24 august 2022.

96. Reclamantul a menționat că, la data accesării de către angajații CNA a Registrului bunurilor imobile pe numele său – 05 iulie 2022, ora 14:35, în privința sa nu era în derulare niciun proces penal pornit, iar el nu avea niciun statut procesual. La materialele cauzei penale nr.2022970389 se regăsesc două pretinse sesizări, cu același conținut denunțător, ale unei oarecare persoane pe nume Svetlana Rotaru, care nu are nici o calitate procesuală în cadrul urmăririi penale, care nu a fost audiată în cadrul procesului penal și nici nu a fost preîntâmpinată de răspundere penală pentru denunțarea intenționat falsă. Mai mult ca atât, semnăturile Svetlanei Rotaru de pe aceste sesizări nu sunt asemănătoare, probabil executate de două persoane diferite, ceea ce trezește bănuieli rezonabile că o asemenea persoană fie nu există, fie denunțurile acesteia au fost falsificate din numele ei de către persoane interesate în instrumentarea în privința judecătorului Aureliu Postică a unei cauze cu învinuiri inventate și total absurde.

97. Reclamantul a relevat că, prin ordonanța din 20 decembrie 2023 a fost dispusă pornirea urmăririi penale în cauza nr.2023960113, în temeiul art.361 din Codul penal, pe faptul bănuielii rezonabile privind confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, cauza penală fiind remisă Procuraturii mun.Chișinău pentru conducerea urmăririi penale, potrivit competenței. Ordonanța de pornire a urmăririi penale în temeiul art.361 din Codul penal a scos la iveală un abuz grav comis de reprezentanții CNA, prin faptul falsificării unui pretins denunț în privința judecătorului Aureliu Postică, din partea unei persoane inexistente, pe nume Svetlana Rotaru. Anume acest pseudo-denunț din partea unei persoane „fantomă” pe nume Svetlana Rotaru a stat la baza inițierii investigațiilor din partea ofițerilor de investigații ai CNA în privința judecătorului Aureliu Postică, iar în rezultatul verificărilor efectuate de către procuror în urma examinării plângerii lui

Aureliu Postică, s-a constatat că denunțul a fost unul falsificat, iar persoana Svetlana Rotaru este inexistentă, motiv pentru care s-a dispus urmărirea penală în temeiul art.361 alin.(1) din Codul penal, cauza fiind investigată în prezent de către Procuratura mun.Chișinău.

98. În opinia reclamantului, concluziile Comisiei de evaluare cu privire la „dubiile serioase” aferente statutului de inculpat în cauza penală de învinuire în temeiul art.352¹ alin.(2) din Codul penal, încalcă principiului prezumpției de nevinovăție.

99. Succesiv, reclamantul a considerat eronate concluziile Comisiei de evaluare, precum că nu a explicat nici de ce suma venitului soției sale declarată inițial la SFS pentru anii 2019-2021 a fost aproape cu 1 000 000 MDL mai mică decât sumele ajustate raportate la SFS la 16 septembrie 2022, după prima rundă de întrebări a Comisiei către candidat. Or, el în repetate rânduri, inclusiv în procesul audierilor publice în cadrul evaluării inițiale, a menționat că modificările dărilor de seamă pentru anii 2019-2021 a veniturilor companiilor SRL „DB Express Account” și SRL „Dilexcont” au fost operate de către soția sa la 16 septembrie 2022, în strictă conformitate cu prevederile art.188 din Codul fiscal. Astfel, soția sa absolut legal a înlăturat de sine stătător unele omisiuni la capitolul situației financiare, reflectând adăugător în dările de seamă la SFS pentru anii 2019-2021 unele încasări suplimentare de mijloace financiare, pentru care, desigur, au fost achitate impozitele corespunzătoare pe venit.

100. Reclamantul a menționat că, la data depunerii declarațiilor la ANI, nu putea să prevadă asemenea modificări ale venitului soției sale, pe motiv că activitatea de antreprenorial implică deseori situații de corectări și ajustări a dărilor de seamă, care pot avea loc inclusiv după data limită de depunere a declarațiilor la ANI.

101. La fel, reclamantul a indicat că nu este de acord cu constatările Comisiei de evaluare referitoare la pretinse încălcări fiscale ale soției sale ce țin de întârzieri la plata impozitelor pe venit pentru anii 2019-2021 și a așa-numitor încălcări fiscale semnificative ale acesteia, or, aceste concluzii contravin prevederilor art.228 și art.231 din Codul fiscal.

102. În opinia reclamantului, sensul și spiritul termenului de „avere” cu care operează Legea nr.26/2022 este definit în Legea nr.133/2016 și, de fapt, constituie o noțiune distinctă și independentă de noțiunea de „venit”, definită în aceeași lege. Iar, în spiritul dispoziției art.8 alin.(4) lit.a) din Legea nr.26/2022, necorespunderea criteriului de integritate financiară poate fi apreciată doar în cazul în care „averea” candidatului nu a fost declarată în modul stabilit de legislație, lipsind sintagma „venitul” candidatului nu a fost declarat în modul stabilit de legislație. Prin urmare, interpretarea extensiv defavorabilă a prevederilor legii în detrimentul drepturilor și

intereselor legitime ale reclamantului constituie o circumstanță suplimentară care determină anularea constatărilor din decizie la capitolul analizat.

103. Referitor la pretinsul dezechilibru financiar pentru anul 2017, reclamantul a invocat că, Comisia nu a ținut cont de faptul că în anul 2014 candidatul a avut un împrumut de la cumnata Valentina Bojinov, iar în anul 2016 un împrumut de la mama sa Iulita Postică în sumă de 6 000 EUR, însumând un total de 10 000 EUR. Aceste sume au fost reflectate drept împrumuturi în declarațiile pe venit depuse de Aureliu Postică pentru anii 2014, 2016. Astfel, suma numerarului deținut la finele anului 2017 în mărime de 7 000 EUR și 50 000 MDL (est. 145 600 MDL) se explică prin acele sume acumulate în urma împrumuturilor de la Valentina Bojinov și Iulita Postică, care de fapt erau banii transmiși spre păstrare de către rudele sale, el fiind nevoit să-i declare ca bani deținuți în numerar la domiciliu, pentru a respecta prevederile art.4 din Legea nr.133/2016.

104. Reclamantul a explicat că, probabil din neatenție sau omisiune, nu a indicat aceste sume în declarația pe venituri pentru anul 2016, deoarece prevederile Legii nr.133/2016 au intrat în vigoare la 17 iunie 2016. În opinia reclamantului, analizând potențiale discrepanțe dintre veniturile și cheltuielile sale, Comisia de evaluare era obligată să facă o analiză per ansamblu pe întreaga perioadă de 15 ani, în care au fost declarate venituri și averi dobândite, dar nu să se limiteze doar la anul 2017, fără a verifica și a constata de unde candidatul a putut obține, economisi sau deține anumite sume în numerar, cum ar fi în cazul de față suma de 7 000 EUR și 50 000 MDL.

105. În privința constatărilor Comisiei de evaluare cu privire la privatizarea locuinței de serviciu, reclamantul a evocat că, activând în organele procuraturii din anul 2000, la 17 aprilie 2006, s-a adresat cu cerere către Consiliul mun.Chișinău prin care a solicitat acordarea spațiului locativ, în conformitate cu prevederile art.38 din Legea cu privire la procuratură, sau a unui sector de teren pentru construcția casei de locuit, în conformitate cu prevederile art.11 din Codul funciar, ținând cont de faptul că împreună cu soția, la acel moment, nu dispuneau de locuință proprie.

106. Având în vedere că, Consiliul mun.Chișinău, l-a informat despre lipsa spațiului locativ de stat, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată, iar prin hotărârea din 31 octombrie 2006 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău, menținută prin decizia din 13 martie 2007 a Curții de Apel Chișinău, a fost obligat Consiliului mun.Chișinău să-i asigure familia cu spațiu locativ, în conformitate cu prevederile art.42-44 din Codul cu privire la locuințe. Prin decizia din 14 iulie 2007 a Curții Supreme de Justiție a fost modificată parțial hotărârea primei instanțe, în sensul obligării Consiliului mun.Chișinău să-i asigure familia cu spațiu locativ de serviciu. Prin încheierea executorului judecătoresc din 15 iulie 2008 a fost încetată procedura executorie, în legătură cu eliberarea de către Consiliul

mun.Chișinău a ordinului de repartitie nr.012692 din 22 februarie 2008 pentru apartamentul nr.9A din str.Lev Tolstoi, 72, mun.Chișinău.

107. Reclamantul a menționat că, ulterior, împreună cu soția au depus cerere de modificare a statutului juridic al apartamentului atribuit din „apartament de serviciu” în „apartament de stat”, în legătură cu faptul nașterii în anul 2008 a primului copil și necesității investirii unor surse financiare pentru aducerea apartamentului la condiții satisfăcătoare de trai, care se afla în condiții deplorabile la momentul atribuirii. Iar, după schimbarea statutului juridic al apartamentului, s-au adresat cu cerere de privatizare a locuinței.

108. Reclamantul a atras atenția că el personal nu a participat la privatizarea apartamentului, deoarece anterior a coparticipat la privatizarea apartamentului părinților săi. Astfel, în lista de privatizare a apartamentului repartizat ca locuință de serviciu au fost incluși doar soția și copilul minor, pe motiv că anterior ei nu participase la privatizarea altor spații locative de la stat, fapt care contravine prevederilor art.5 din Legea nr.1324/1993.

109. Reclamantul a accentuat că, în procesul privatizării apartamentului căruia i-a fost modificat statutul din „de serviciu” în „de stat, nu a făcut uz de funcția deținută pentru a obține beneficii personale, nu a avut nici o influență necorespunzătoare asupra factorilor de decizie din cadrul administrației publice locale, nu a manifestat comportament dubios, deoarece era vorba de o procedură de rutină prin care în anii 2000 treceau sute de funcționari publici (judecători, procurori, polițiști etc.).

110. În opinia reclamantului, în urma acestei proceduri, nu a prejudiciat în niciun fel fondul de stat sau municipal de locuințe, nu a încălcat careva norme deontologice, deoarece într-un final această locuință oricum urma să o obțină în proprietate în temeiul art.5 din Legea nr.1324/1993, deoarece a activat în organele procuraturii mai mult de 10 ani.

111. Referitor la constatările Comisiei de evaluare cu privire la terenul atribuit de administrația publică locală și înstrăinat, reclamantul a menționat că, în anul 2005, după înregistrarea căsătoriei, a depus cerere pentru atribuirea cu titlu gratuit a unui teren în orașul Durlești, în scopul construcției unei case.

112. Reclamantul a concretizat că, la momentul depunerii cererii pentru atribuirea lotului de teren, nu dispuneau de nici un imobil în proprietate comună cu familia nou-formată, precum și nu inițiaseră încă procesul judiciar împotriva Primăriei mun.Chișinău cu privire la acordarea spațiului locativ de la stat și nici nu a depus careva cereri în cadrul programului de locuințe la preț preferențial.

113. Terenul de 0,06 ari le-a fost atribuit cu titlu gratuit în anul 2010, fără careva restricții cu privire la înstrăinarea acestuia sau construcția unui imobil într-un termen expres prevăzut.

114. Reclamantul a evocat că, inițial într-adevăr intenționau cu familia să construiască o casă pe acest teren, însă, la scurt timp, au decis să-l vândă și să utilizeze banii obținuți pentru reparația apartamentului obținut la preț preferențial, în care locuiesc până în prezent.

115. Reclamantul a apreciat constatările Comisiei de evaluare despre lipsa integrității etice la obținerea acestor imobile, modificarea statutului imobilului, înstrăinarea lor, drept nefondate și lipsite de consecvență. Or, privatizarea apartamentului de serviciu și completarea spațiului acestui imobil a fost realizată într-un context perfect legal, constituind o garanție acordată de către stat lucrătorilor procuraturii în sensul asigurării acestora și membrilor familiei lor cu spațiu locativ necesar.

116. Prin suplimentul la contestare, depus electronic la 25 iunie 2024, reclamantul a invocat lipsa de integritate a unor membri ai Comisiei de evaluare care au evaluat reclamantul și care, din aceste motive nu au întrunit condițiile legale și nici nu au avut dreptul (cel puțin etic) să o facă, și anume Tatiana Răducanu, Nadejda Hriptievschi și Herman von Hebel.

117. În privința Tatiane Răducanu, reclamantul a considerat că aceasta este afiliată Partidului Politic „PAS”, care la moment deține puterea executivă în Republica Moldova și care a fost numită de Președintele Maia Sandu în funcția de membru al Consiliului Suprem de Securitate. Totodată, Tatiana Răducanu este și mătușa omului de afaceri Alexandru Machedon, care în campania electorală a susținut-o deschis pe Maia Sandu la funcția de președinte și a făcut parte din staff-ul electoral al PAS.

118. La fel, reclamantul a menționat că Tatiana Răducanu a fost vizată în mai multe investigații jurnalistice și este vinovată direct de pierderea a 7 dosare la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care Republica Moldova a fost condamnată pentru încălcarea drepturilor omului.

119. Aureliu Postică a mai evocat că, urmare a unei scrisori semnate de șefa Procuraturii Anticorupție, Veronica Dragalin, în care se spune că Tatiana Răducanu ar avea legături cu Veaceslav Platon și cu unul din avocații lui Ilan Șor, aceasta a demisionat din Comisiile de Vetting și Pre-vetting, care tocmai urmau să înceapă verificarea averilor și integrității procurorilor anticorupție.

120. Succesiv, reclamantul a opinat că și Nadejda Hriptievschi este afiliată politic și susținătoare ferventă a Partidului Politic PAS, este în relație personală cu o persoană care a fost consilierul pe domeniul justiției și anticorupție al primului-ministru, Maia Sandu în perioada anului 2019 și este consilier juridic în cadrul Centrului de Resurse Juridice din Moldova (CRJM).

121. Subsecvent, reclamantul a ridicat problema lipsei de integritate etică a Nadejdei Hriptievschi, care fiind membru a Comisiei de evaluare trebuie să corespundă acelorași rigori de integritate.

122. În acest sens, Aureliu Postică a remarcat că, prin sentința din 07 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, tatăl Nadejdei Hriptievschi a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.a) din Codul penal, iar la moment cauza se este pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

123. Reclamantul a relevat că, în procesul audierii publice din 20 martie 2024, a invocat în fața Comisiei de evaluare motive de incompatibilitate a membrilor Tatiana Răducanu și Nadejda Hriptievschi, inclusiv pe criterii de afiliere cu CRJM, al cărui membru este și Ion Guzun, actual membru al Consiliului Superior al Magistraturii și care este autorul inițiativei de suspendare din funcție, din oficiu, a judecătorului Judecătoriei Chișinău Aureliu Postică, pe temeiul prevăzut de art.24 alin.(1) lit.a) din Legea privind statutul judecătorului. Însă, în pofida solicitării de recuzare a membrilor Comisiei, Tatiana Răducanu și Nadejda Hriptievschi, de la examinarea dosarului candidatului Aureliu Postică, Comisia a neglijat solicitarea și nu i-a dat curs pe motive formale de adresare contrar procedurii.

124. Finalmente, reclamantul a considerat că și integritatea președintelui Comisiei de evaluare, Herman von Hebel, este afectată de scandalul public rezultat din investigația publicată pe portalul „www.anticorupție.md”, conform căruia „presa olandeză scria, în 2018, că activitatea administrativă a lui Herman von Hebel ar fi fost afectată de ilegalități și ar fi cauzat prejudicii Curții Internaționale Penale în valoare de cel puțin 760 000 EUR. Mai multe decizii, considerate a fi ilegale, s-au luat în legătură cu o reformă pusă la cale de Herman von Hebel la Curte, ulterior criticată dur de judecători. Înalta Curte a suportat cheltuieli de 7 milioane de euro pentru reformă, iar judecătorii instanței l-au acuzat pe von Hebel de intenții ascunse.

b. Argumentele pârâtei

125. La 18 iunie 2024, Comisia de evaluare a depus referință pe marginea contestației lui Aureliu Postică, prin care a solicitat respingerea acțiunii. Comisia a menționat că explicațiile reclamantului nu au fost suficiente pentru a înlătura dubiile sale. În esență, Comisia a reiterat argumentele din decizia de evaluare. De asemenea, a menționat că, potrivit standardelor internaționale, în cazul evaluărilor externe extraordinare este admisibil de a aplica standardul probabilității ca nivel de probațiune, iar simpla îndoială ar fi suficientă pentru a nu admite ca un candidat să candideze la funcția de membru în CSM.

MOTIVAREA INSTANȚEI

126. Referitor la termenul de depunere a acțiunii, Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție atestă că, potrivit extrasului din poșta electronică cu adresa „secretariat@vettingmd.com”, decizia nr.11 din 11 aprilie 2024 a fost notificată în mod electronic reclamantului Aureliu Postică la 31 mai 2024 (vol.IV, part.II, f.d.c.788). Astfel, în speță, reclamantul a respectat prevederile art.14 alin.(1) din Legea nr.26/2022, deoarece cererea de contestare a fost depusă prin e-mail la 05 iunie 2024 (f.d. 1).

127. Până a trece la examinarea argumentelor concrete, Completul de judecată special învederează că, în aplicarea supremației dreptului, instanța judecătorească de contencios administrativ ia în considerare jurisprudența CtEDO. Potrivit acestei jurisprudențe, obligația instanței judecătorești de motivarea hotărârilor judecătorești nu poate fi înțeleasă că impunând un răspuns pentru fiecare argument (hot.García Ruiz v. Spania, 1999, §26). Totuși, orice argument decisiv pentru rezultatul procedurii necesită un răspuns clar (hot.Ruiz Torija v. Spania, 1994, §30; și, pentru comparație, Petrović și Alții v. Muntenegru, 2018, §43), în special argumentele cu privire la drepturile și obligațiile garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (hot.Fabris v. Franța, 2013, §72 *in fine*; Paun Jovanović v. Serbia, 2023, §108).

a. Relația dintre Codul administrativ și Legea nr.26/2022

128. Completul de judecată special învederează că, atât Legea nr.26/2022, cât și Codul administrativ sunt legi organice. Legea nr.26/2022 a fost votată în lectură finală după adoptarea Codului administrativ și reglementează în detaliu procedura de evaluare externă, modul de adoptare a deciziilor Comisiei de evaluare și de examinare a contestației împotriva deciziilor adoptate în temeiul Legii nr.26/2022. Așa, Legea nr.26/2022 este una specială. Din motivele expuse în §§23-30 și prin prisma art.2 alin.(2) din Codul administrativ, prioritatea normelor din Legea nr.26/2022 nu poate genera în această cauză discuții.

129. Evaluarea externă este reglementată de o lege adoptată de Parlament în anul 2022, după consultarea repetată cu Comisia de la Veneția. Legea a fost adoptată pentru a asigura integritatea *inter alia* a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și a spori încrederea publică în sistemul de justiție. Comisia de la Veneția a examinat inclusiv necesitatea evaluării externe și a admis că, în contextul Republicii Moldova, aceasta ar putea avea loc.

130. Procedura de efectuare a evaluării externe prevăzută de Legea nr.26/2022 este într-o oarecare măsură diferită de prevederile Codului administrativ în ceea ce privește termenele de procedură, probațiunea, anularea actelor emise de Comisie, procedura contenciosului administrativ, etc. Având în vedere că Legea nr.26/2022 este o lege specială în raport cu Codul administrativ, prevederile Legii nr.26/2022

au prioritate față de celelalte norme din Codul administrativ, iar în cazul aspectelor nereglementate de Legea nr.26/2022 prevederile Codului administrativ sunt aplicabile în măsura în care nu contravin scopului Legii nr.26/2022. Or, excluderea integrală de la aplicare a Codului administrativ este imposibilă din punct de vedere al rolului central și legăturii organice a Codului administrativ cu domeniile/subdomeniile dreptului administrativ

b. Sarcina probațiunii în cadrul evaluării externe

131. Reclamantul susține că, potrivit Codului administrativ (art.93 alin.(2)), obligația de respectare a proporționalității este o sarcină probatorie exclusivă a autorității publice. La aspectul dat, Completul de judecată special reiterează că, din motivele explicate în §§23-30, 118-120, Legea nr.26/2022 are prioritate față de Codul administrativ.

132. Completul de judecată special notează că, în spiritul Legii nr.26/2022, sarcina probațiunii trece asupra candidatului pe parcursul procesului reluat de evaluare. În faza inițială este în obligația Comisiei de a acumula date și informații, făcând uz de competențele sale legale (art.6 din Legea nr.26/2022) și cu respectarea obligațiilor legale (art.7 din Legea nr.26/2022). Însă, odată cu apariția unor neclarități și în scopul elucidării acestora, Comisia oferă candidatului posibilitatea de a prezenta date și informații suplimentare (art.10 alin.(7) din Legea nr.26/2022). Prezentarea datelor și informațiilor suplimentare este un drept, nu o obligație, a candidatului (art.12 alin.(4) din Legea nr.26/2022), însă neexercitarea acestui drept (prin refuz, fățiș sau tacit, ori prin prezentarea unor date incomplete sau neconcludente) riscă să inducă Comisia la concluzia că există dubii serioase că candidatul nu întrunește criteriile de integritate (art.13 alin.(5) din Legea nr.26/2022). Respectiv, este în interesul candidatului să preia sarcina probațiunii, iar acest transfer legislativ nu numai că nu încalcă, dar și protejează efectiv drepturile candidatului.

133. Comisia de evaluare a notat că, rațiunea trecerii sarcinii probațiunii către candidat a fost dezvoltată la nivel internațional. Astfel, Comisia Europeană pentru Democrație prin Lege (Comisia de la Veneția) a remarcat că într-un sistem de vetting și verificări de integritate, poate fi perfect legitim să se transfere sarcina probei de la stat la judecătorul/procurorul care solicită recrutarea sau ocuparea unei funcții (Opinia Comisiei de la Veneția nr.1064/2021 din 09 februarie 2022 cu privire la dezvoltarea procesului de vetting în sistemul judiciar, Kosovo; §68). Procesul de redeseinare, pe de altă parte, transformă toți angajații în solicitanți, iar sarcina probei revine acestor persoane, care trebuie să facă dovada că sunt apte pentru exercitarea funcției în cauză (ibidem, §95).

134. Curtea Constituțională a constatat deja că o asemenea inversare a sarcinii probațiunii nu este contrară Constituției, făcând referire la o opinie a Comisiei de la

Veneția (a se vedea §39). Această inversare a sarcinii probațiunii nu a fost considerată per se arbitrară nici de către CtEDO (a se vedea hotărârile Xhoxhaj vs Albania, 2021, §352 și Sevdari vs Albania, 2022, §130).

c. Cazurile în care CSJ poate admite contestația

135. Art.14 alin.(8) din Legea nr.26/2022 prevede că CSJ poate admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise „unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat” (a se vedea §§42, 43). Această prevedere a apărut în Legea nr.26/2022 după o hotărâre a Curții Constituționale din 14 februarie 2023, în care s-a menționat că este admisibil de a nu anula deciziile Comisiei de evaluare pentru „erori de procedură ne semnificative”. Curtea Constituțională a acceptat ca controlul judiciar al actelor emise în cadrul evaluării externe să se limiteze la circumstanțele de fapt care puteau schimba rezultatul evaluării și la erorile procedurale grave ale Comisiei care afectează „caracterul echitabil al procedurii de evaluare”.

136. În hotărârea menționată în paragraful precedent, Curtea Constituțională a făcut referire la hotărârea CtEDO Pişkin vs Turcia (2020). În §131 al hotărârii respective, CtEDO a menționat că instanța de judecată trebuie să fie competentă să examineze toate aspectele centrale ale cauzei. Acestea sunt chestiuni de fapt sau de drept care, dacă nu ar fi avut loc (în cazul aspectelor de fapt) sau ar fi fost soluționată în mod opus (în cazul chestiunilor de drept), ar fi dus la o altă concluzie a Comisiei.

137. Prin urmare, competența CSJ la examinarea contestațiilor depuse conform Legii nr.26/2022 este una mai limitată decât cea prevăzută de Codul administrativ. Ea poate anula decizia Comisiei de evaluare doar în cazurile menționate de Legea nr.26/2022, iar, din motivele menționate în §§118-120, celelalte temeuri prevăzute de Codul administrativ pentru anularea actului administrativ nu sunt aplicabile.

138. CSJ poate ajunge la o concluzie diferită de cea a Comisiei. Prin urmare, CSJ poate conchide în aceeași cauză că unele dubii serioase constatate Comisie nu există, iar alte dubii există. Existența unui singur dubiu este suficient pentru nepromovarea evaluării externe. După cum rezultă din art.14 alin.(8) din Legea nr.26/2022, CSJ nu poate admite contestația dacă constată existența cel puțin a unui dubiu prevăzut la art.8 alin.(2)-(5) al acestei legi.

139. Reieșind din aceasta, precum și din dezideratele Curții Constituționale reținute în Hotărârea nr.5 din 14 februarie 2023, Completul de judecată special nu va da apreciere tuturor argumentelor invocate de către reclamantul Aureliu Postică în cererea de contestare, ci va răspunde doar criticilor ce se încadrează în criteriile statuate de către Curtea Constituțională în vederea eventualei admiteri a acțiunii, și anume ce țin de presupusele erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare, care ar fi afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare, precum și

celor ce vizează presupusa existență a unor circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidatul Aureliu Postică.

d. Aplicarea principiilor de mai sus în prezenta cauză

140. Completul de judecată special observă că, unul din argumentele pe care se bazează acțiunea reclamantului, este pretinsa lipsă de independență, imparțialitate și/sau obiectivitate a unor membri ai Comisiei de evaluare, precum și influența politicului.

141. Însă, Completul de judecată special consideră argumentul dat irelevant și care nu se încadrează în criteriul de eroare procedurală gravă, care a afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare a reclamantului și, cu atât mai mult, nu se încadrează în criteriul de circumstanță care putea conduce la promovarea evaluării de către reclamant.

142. În acest sens, este relevant de reținut că, membrii Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor au fost desemnați prin Hotărârile Parlamentului nr.84, nr.85, nr.86 și nr.87 din 04 aprilie 2022, care la art.3 stipulează imperativ că pot fi contestate în instanța de judecată în termenul prevăzut la art.209 din Codul administrativ.

143. Iar, prin Hotărârea Parlamentului nr.88 din 04 aprilie 2022 s-a confirmat componența nominală a Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor după cum urmează: Nadejda Hriptievschi, Tatiana Răducanu, Vitalie Miron, Herman von Hebel, Victoria Henley și Nona Tsotsoria.

144. Ulterior, prin Hotărârea Parlamentului nr.300 din 26 octombrie 2023 s-a constatat încetarea calității de membru în Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor a domnului Vitalie Miron, în baza cererii de demisie. Hotărârea intrând în vigoare la data adoptării.

145. Însă, deși, reclamantul cunoștea de la momentul adoptării Legii nr.26/2022 despre faptul că va fi supus procesului de evaluare a integrității în calitate de candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, nu a contestat Hotărârile Parlamentului nr.84, nr.85, nr.86 și nr.87 din 04 aprilie 2022 în ordinea și termenul prevăzut la art.3 al acestor hotărâri și art.209 din Codul administrativ.

146. În esență, circumstanța dată profilează concluzia că, reclamantul Aureliu Postică și-a manifestat în mod tacit, prin inacțiune, acordul cu desemnarea de către Parlamentul Republicii Moldova a Nadejdei Hriptievschi, a Tatiane Răducanu, a lui Vitalie Miron, a lui Herman Von Hebel, a Victoriei Henley și a Nonei Tsotsoria în calitate de membri ai Comisiei de evaluare și ca aceștia să participe la evaluarea sa,

iar ulterior la evaluarea reluată a integrității sale în calitate de candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților în funcțiile respective.

147. Astfel, Completul de judecată special nu poate reține ca fiind întemeiate argumentele reclamantului ce vizează pretinsa lipsă de independență, imparțialitate și/sau obiectivitate a membrilor nominalizați, precum și influența politicului, or, la etapa dată aceste argumente sunt irelevante, având în vedere că reclamantul a demonstrat un comportament pasiv și nu a contestat Hotărârile Parlamentului nr.84, nr.85, nr.86 și nr.87 din 04 aprilie 2022, expunându-și în acest mod tacit încrederea față membrii menționați în cadrul viitoarei sale evaluări.

148. Cu atât mai mult că, prin efectul art.7 lit.e) din Legea nr.26/2022, membrii Comisiei de evaluare au obligația să se abțină de la fapte ce ar putea discredita Comisia de evaluare sau ar putea provoca îndoieli privind obiectivitatea deciziilor acesteia.

149. La fel, din interpretarea sistemică a Legii nr.26/2022 și a articolului 10 (conflictul de interese) alin.(3) din Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în conformitate cu Legea nr.26/2022, candidatul avea dreptul de a înainta propunere de recuzare a membrilor care consideră că nu sunt imparțiali. Însă, din materialele dosarului candidatului rezultă că, Aureliu Postică nu a făcut uz de acest drept al său și nu a înaintat nici o cerere de recuzare membrilor Comisiei de evaluare, conform procedurii prevăzute de normele legale.

150. La aspectul dat, Completul de judecată special reține ca pertinente prevederile articolului 4 alin.(1) din Legea nr.26/2022, care garantează independență funcțională și autonomie decizională Comisiei de evaluare față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

151. În această ordine de idei, Completul de judecată special ajunge la concluzia că sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute ca fiind concludente argumentele reclamantului cu privire la pretinsele erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare și care ar fi afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare a candidatului Aureliu Postică, prin participarea la procesul de evaluare a unor membri care nu sunt independenți, imparțiali și/sau obiectivi.

152. În continuare, Completul de judecată special notează că, potrivit spiritului Legii nr.26/2022, Comisia de evaluare nu constată dacă un candidat întrunește sau nu criteriile de integritate și/sau existența a careva încălcări ale candidaților, ci doar existența sau lipsa unor circumstanțe factive suficiente ce permit să se ajungă la

concluzia că există dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile legale de integritate sau, după caz, insuficiente pentru a constata lipsa de conformitate.

153. În cazul în care, Comisia de evaluare constată existența unor dubii serioase privind necorespunderea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară, aceasta acordă candidatului posibilitatea de a desființa aceste dubii, prin darea de explicații la întrebările formulate și prezentarea probelor în susținerea poziției sale.

154. Făcând o retrospectivă a speței, Completul de judecată special reiterează că, prin decizia nr.23 din 27 ianuarie 2023, cu privire la candidatura lui Aureliu Postică, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, Comisia independentă de evaluare a decis că candidatul nu corespunde criteriilor de integritate, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară, și, astfel, ea nu a promovat evaluarea.

155. Comisia de evaluare a constatat trei neconformități, și anume:

- (i) Companiile soției candidatului în calitate de beneficiar efectiv și declarațiile aferente veniturilor;
- (ii) Achiziționarea unui apartament la preț preferențial, privatizarea unui apartament și atribuirea terenului;
- (iii) Dezechilibrul financiar în anii 2017 și 2019.

156. Prin decizia din 01 august 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a anulat decizia Comisiei de evaluare nr.23 din 27 ianuarie 2023 și s-a dispus reevaluarea candidatului Aureliu Postică de către Comisia de evaluare.

157. Ca urmare a evaluării reluate a candidatului Aureliu Postică, desfășurată în temeiul art.14 alin.(8) lit.b) și alin.(10) din Legea nr.26/2022, Comisia de evaluare a emis decizia nr.11 din 11 aprilie 2024, prin care în temeiul art.8 alin.(1)-(2) lit.a) și c), alin.(4) lit.a), b) și alin.(5) lit.b), c) și d), și art.13 alin.(5) din Legea nr.26/2022, a decis că candidatul nu întrunește criteriile de integritate financiară și etică întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nu promovează evaluarea.

158. Comisia de evaluare a constatat trei neconformități:

- (i) Supraestimarea veniturilor soției în declarațiile depuse la Autoritatea Națională de Integritate; cauză penală pendinte cu referire la același lucru; subraportarea veniturilor soției la Serviciul Fiscal de Stat; plata incompletă a impozitelor pe venit;
- (ii) Dezechilibru de avere în 2017;
- (iii) Privatizarea locuinței de serviciu, extinderea apartamentului și alocarea unui sector de teren.

159. Efectuând control judiciar al constatărilor și concluziilor Comisiei de evaluare, pe marginea celor trei aspecte financiare și etice descrise supra, raportate la criteriile de evaluare prevăzute la art.8 din Legea nr.26/2022, Completul de judecată special remarcă următoarele.

160. Ține de menționat că, potrivit deciziei nr.11 din 11 aprilie 2024, având în vedere decizia din 1 august 2023 a Curții Supreme de Justiție, precum și în contextul unei analize multiaspectuale, cuprinzătoare și obiective, evaluând reluat candidatul Aureliu Postică pe baza informațiilor disponibile din cadrul evaluării inițiale și a oricăror informații obținute în timpul evaluării reluate, Comisia de evaluare nu a luat în considerare problema oportunității candidatului Aureliu Postică de a beneficia de trei programe de îmbunătățire a condițiilor locative în determinarea promovării sau nepromovării evaluării reluate de către candidat.

161. Deopotrivă, din cuprinsul deciziei nr.11 din 11 aprilie 2024 rezultă că dubiile Comisiei de evaluare cu privire la supraestimarea veniturilor soției în declarațiile depuse la Autoritatea Națională de Integritate; cauză penală pendinte cu referire la același lucru; subraportarea veniturilor soției la Serviciul Fiscal de Stat; plata incompletă a impozitelor pe venit; dezechilibru de avere în 2017; privatizarea locuinței de serviciu, extinderea apartamentului și alocarea unui sector de teren, nu au fost atenuate pe baza informațiilor colectate în timpul evaluării reluate.

162. Totodată, Completul de judecată special concluzionează că, din argumentele reclamantului Aureliu Postică, formulate în cererea de contestare, nu se constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării lui în fața Comisiei independente de evaluare și care ar justifica reluarea procedurii de evaluare a candidatului, nefiind înlăturate în acest sens toate dubiile serioase formulate de Comisie cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate financiară și etică stabilite exhaustiv în art.8 din Legea nr. 26/2022, în ceea ce privește: supraestimarea veniturilor soției în declarațiile depuse la Autoritatea Națională de Integritate; cauză penală pendinte cu referire la același lucru; subraportarea veniturilor soției la Serviciul Fiscal de Stat; plata incompletă a impozitelor pe venit; dezechilibru de avere în 2017; privatizarea locuinței de serviciu, extinderea apartamentului și alocarea unui sector de teren.

163. În acest sens, Completul de judecată special reiterează că, în vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor, dar și, în general, în sistemul justiției, conform competențelor atribuite în baza Legii nr.26/2022, Comisia de evaluare avea obligația să verifice dacă candidatul Aureliu Postică nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională, dacă nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial, dacă în privința acestuia nu există

suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr.82/2017, precum și dacă nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor, dar și dacă averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație, conform art.8 din Legea nr.26/2022.

164. În înțelesul Legii nr.26/2022, candidatul satisface criteriul de integritate etică și financiară doar atunci când el întrunește pe deplin toți indicatorii stabiliți la art.8 alin.(2)-(5) din Legea respectivă, faptul dat rezultă și din art.5 alin. (1) din Regulamentul de evaluare al Comisiei de evaluare.

165. Ține de menționat și faptul că, în sensul art.5 alin.(1) și (5) din Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Judecătorilor nr.8 din 11 septembrie 2015 (modificat prin Hotărârea Adunării Generale a Judecătorilor nr.12 din 11 martie 2016), judecătorul va respecta cele mai înalte standarde de integritate și responsabilitate, pentru a asigura încrederea societății în instanțe. Este conștient de riscurile corupției și nu va admite sau nu va crea aparența unui comportament corupțional în activitatea sa; nu va cere, accepta ori primi cadouri, favoruri sau beneficii pentru îndeplinirea ori neîndeplinirea atribuțiilor funcționale sau în virtutea funcției deținute. Judecătorul va încheia tranzacții cu privire la proprietatea personală într-un mod care să nu provoace îndoieli, sau să nu afecteze independența și imparțialitatea sa sau să provoace conflicte de interese. Conform art.6 alin.(2) din același cod, judecătorul trebuie să se abțină de la orice comportament, acțiune sau manifestare, care ar putea prejudicia încrederea publicului în sistemul judecătoresc.

166. Totodată, Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară (2002) stabilesc la Principiul 3.1 că „judecătorul trebuie să se asigure că în ochii unui observator rezonabil conduita sa este ireproșabilă”. Principiul 3.2 prevede că „atitudinea și conduita unui judecător trebuie să reafirme încrederea publicului în integritatea corpului judiciar. Justiția nu doar trebuie făcută, trebuie să se și vadă că s-a făcut justiție.”

167. La capitolul dat este relevant și faptul că, în sensul art.1 alin.(2) din Legea nr.133/2016, în redacția inițială a Legii, care este în vigoare de la 01 august 2016, cu excepția prevederilor art.7, care vor intra în vigoare începând cu 01 ianuarie 2018, scopul acestei Legi este instituirea măsurilor de prevenire și de combatere a îmbogățirii nejustificate, a conflictelor de interese, a stărilor de incompatibilitate, precum și a încălcării regimului juridic al restricțiilor.

168. Completul de judecată special învederează că, pilonii unei justiții profesionale, competente, eficiente și prietenoase sunt: independența,

imparțialitatea și integritatea, care de fapt sunt principii ce se regăsesc în Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului.

169. Deopotrivă, Completul de judecată special notează că, judecătorii și procurorii trebuie să fie persoane cu o integritate deosebită și cu aptitudini profesionale și organizaționale adecvate. Principalii actori din administrarea justiției trebuie să mențină întotdeauna onoarea și demnitatea profesiei lor și trebuie să se comporte în orice situație într-o manieră demnă pentru funcția lor.

170. Împărtășirea unor principii juridice și valori etice comune de către toți profesioniștii implicați în procesul judiciar, este esențială pentru administrarea adecvată a justiției (Avizul nr.12(2009) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) comun cu Avizul nr.4(2009) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) intitulat „Judecătorii și procurorii într-o societate democratică, adoptat în comun cu Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, §§10, 39).

171. Conform CtEDO, conduita etică a funcționarilor publici reprezintă o valoroasă evidențiere a rolului crucial pe care judecătorii îl au în menținerea încrederii publice și în susținerea statului de drept într-o societate democratică. CtEDO a subliniat că într-o situație de economie tenebră generală în țară, deși este de înțeles în anumite privințe, nu poate fi scutit un procuror cu experiență sau un alt funcționar judiciar de a-și desfășura activitățile private cu cel mai mare respect pentru legalitate și într-un mod care să fie dincolo de orice reproș public; aceștia trebuie să respecte un standard etic mai înalt (cauza Nikëhasani vs Albania, nr.58997/18, 13 decembrie 2022, §124).

172. Potrivit principiului integrității, judecătorul *inter alia* trebuie să respecte cele mai înalte standarde de integritate și responsabilitate pentru a asigura încrederea societății în autoritatea judecătorească, să se comporte onest și decent, iar prin exemplul personal să ofere temei de a se considera drept o persoană pretabilă comiterii unor acte de corupție sau abuzuri.

173. Din conținutul acestui principiu rezultă că, judecătorul trebuie să se comporte întotdeauna, și nu numai în exercitarea atribuțiilor de serviciu, în mod onorabil și demn de funcția sa, fiind un exemplu de conduită pentru restul societății.

174. Integritatea trebuie văzută ca o valoare fundamentală care presupune o conduită și un comportament adecvat profesiei de judecător, atât în exercitarea funcției, cât și în afara ei, prin prisma standardului intern al demnității profesiei, precum și prin raportare la standardul extern, al încrederii publice în actul de justiție.

175. Standardele de integritate emană și din prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017, care la art.10 alin.(1) lit.c) stipulează că climatul de integritate instituțională se cultivă prin realizarea următoarelor măsuri: respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale. Iar, din alineatul (3) al aceluiași

articol rezultă că nerealizarea măsurilor prevăzute la alin.(1) duce la compromiterea climatului de integritate instituțională și a integrității în sectorul public.

176. Completul de judecată deduce că, normele internaționale și naționale precitate impun în obligația judecătorilor de demonstra societății o integritate absolută a comportamentului lor, care cuprinde *inter alia* și obligația respectării regimului juridic al declarării averii, prin includerea în declarații a unor date veridice și corecte.

177. Judecătorii trebuie să respecte cele mai înalte standarde etice și profesionale, atât în exercitarea atribuțiilor lor, cât și în afara lor, permițând astfel societății să aibă încredere în justiție. Judecătorii trebuie să fie întotdeauna integri, să fie conștienți de riscurile corupției și să nu admită aparența unui comportament corupțional în activitatea sa.

178. Cât privește constatările de la Capitolul III Problema 1 din decizia nr.1 din 11 aprilie 2024 (supraestimarea veniturilor soției în declarațiile depuse la Autoritatea Națională de Integritate, subraportarea veniturilor soției la Serviciul Fiscal de Stat; plata incompletă a impozitelor pe venit), Completul de judecată special accentuează că, materialele administrate de către Comisia de evaluare în cadrul evaluării reluate demonstrează, în afara oricărui dubiu, că în cea mai mare parte a anilor 2018 – 2021, soția candidatului a declarat veniturile sale diminuate la SFS (1 059 966 MDL), în timp ce candidatul a indicat în declarațiile sale anuale depuse la ANI venituri supraestimate ale soției sale (2 864 379 MDL).

179. După ce Aureliu Postică a primit prima rundă de întrebări de la Comisia de evaluare, în septembrie 2022, unde a fost întrebat despre impozitele neachitate de către soția sa, ultima a raportat la SFS sumele corectate ale veniturilor impozabile (2 053 742 MDL), adică 993 776 MDL de venituri neraportate anterior.

180. Însă, din materialele administrate și cercetate rezultă că chiar și cu raportarea corectată la SFS a veniturilor soției lui Aureliu Postică (2 053 742 MDL), ultimul a declarat la ANI un venit al soției (2 864 379 MDL) mai mare cu 810 637 MDL decât cel raportat corectat la SFS.

181. Completul de judecată special vedește că, Aureliu Postică nu a oferit nici Comisiei de evaluare atât în cadrul evaluării inițiale, cât și în cadrul evaluării reluate, dar nici Curții Supreme de Justiție argumente și explicații verosimile de ce suma venitului soției sale care a declarat-o la ANI (2 864 379 MDL) a fost cu 1 800 000 MDL mai mare decât suma inițială raportată de soție la SFS (1 059 966 MDL). De altfel, nu a explicat nici faptul de ce suma venitului soției sale declarat la ANI (2 864 379 MDL) era în continuare cu aproximativ 800 000 MDL mai mare decât suma ajustată raportată la SFS (2 053 742 MDL).

182. Instanța de judecată califică ca fiind temeinice concluziile Comisiei de evaluare, precum că Aureliu Postică a indicat în declarațiile anuale depuse la ANI

pentru anii 2018 – 2021 venituri supraestimate ale soției sale (aprox.800 000 MDL), ce reprezintă o diferență semnificativă, deoarece în anul 2018 aceasta constituia 131,8 salarii medii lunare pe economie, în anul 2019 – 116,2 salarii medii lunare, în anul 2020 – 101,9 salarii medii lunare, iar în anul 2021 – 93 salarii medii lunare.

183. Completul de judecată special consideră lipsite de logică și impertinente argumentele reclamantului, precum că soția sa, pe parcursul desfășurării activității de antreprenorial, și-a înlăturat de sine stătător unele omisiuni la capitolul situației financiare, reflectând adăugător în dările de seamă la SFS pentru anii 2019-2021 unele încasări suplimentare de mijloace financiare, pentru care au fost achitate impozitele corespunzătoare pe venit.

184. Prin aceste argumente, reclamantul încearcă să inducă în eroare instanța de judecată, deoarece în declarațiile depuse de către Aureliu Postică la ANI urmau a fi introduse veniturile soției sale din activitatea de întreprinzător (salarii, dividende, suplimente, premii, ajutoare materiale etc.), dar nicidecum nu veniturile obținute de companiile soției. Cu atât mai mult că, candidatul nu a răspuns la întrebările scrise din partea Comisiei despre salariul, dividendele sau împrumuturile soției sale de la companiile acestea.

185. Instanța de judecată notează că, regimul juridic al declarării averii și a intereselor personale de către funcționarii publici, are ca scop *inter alia* prevenirea îmbogățirii nejustificate (art.1 alin.(2) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr.133/2016).

186. Alt scop al necesității declarării averii și a intereselor personale de către funcționarii publici, precum și al indicării informațiilor veridice în declarații, care rezultă din art.2 lit.a) și art.10 alin.(1) lit.c) din Legea integrității nr.82/2017, este cultivarea integrității în sectorul public și a climatului de toleranță zero la corupție în cadrul entităților publice din Republica Moldova, care se manifestă inclusiv și prin respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

187. În cauza *Sevdari vs Albania*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că anumite încălcări ale funcționarilor publici a obligațiilor cu privire la declararea averii, pot fi considerate, în general, ca grave. Acestea pot include, printre altele, nedeclararea principalelor active sau a surselor de venit sau încercări deliberate de a le ascunde de autorități, incapacitatea de a justifica achiziții majore prin economii sau resurse legitime și suficiente, deținute la momentul achiziționării; sau incapacitatea de a justifica un stil de viață excesiv sau cheltuieli extravagante, care depășesc în mod clar mijloacele legale declarate funcționarului vizat și ale familiei sale (nr.40662/19, din 13 decembrie 2022, §85).

188. În opinia Completului de judecată special, candidatul Aureliu Postică nu a desființat dubiile Comisiei de evaluare, ba mai mult ca atât, prin comportamentul său, explicațiile incomprehensibile și inconsecvente, candidatul a fortificat dubiile

Comisiei, transformându-le în dubii serioase. Or, prin prisma art.5 alin.(4) din Legea nr.133/2016, responsabilitatea pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor incluse în declarația averii și intereselor personale o poartă declarantul, adică persoana care depune declarația. Respectiv, candidatul este responsabil de informațiile incluse în declarațiile sale anuale.

189. Continuând șirul logic, instanța de judecată nu poate reține ca întemeiat dezacordul reclamantului cu constatările Comisiei de evaluare referitoare la pretinse încălcări fiscale ale soției sale ce țin de întârzieri la plata impozitelor pe venit pentru anii 2019-2021. Or, din materialele administrate de către Comisia de evaluare în cadrul evaluării reluate rezultă că, în anul 2019 soția reclamantului a achitat impozite în sumă de 18 180 MDL, cu 4 051 MDL mai puțin decât datora; în anul 2020 a achitat suma de 14 200 MDL, cu 23 220 MDL mai puțin decât datora și în anul 2021 a achitat suma de 34 870 MDL, cu 25 610 MDL mai puțin decât datora.

190. Deopotrivă, probatoriul atestă că, în anul 2022, după ce Comisia de evaluare l-a întrebat pe Aureliu Postică despre venitul soției sale, ultima a achitat suma de 51 240 MDL, adică cu 35 537 MDL mai mult decât cei 15 702 MDL ce-i datora pentru anul 2022. Acest fapt denotă că soția reclamantului a conștientizat plata întârziată a impozitelor.

191. Completul de judecată special constată că, înainte de efectuarea acestei plăți, restanța la plata impozitelor ale soției reclamantului pentru anii 2019-2022 a totalizat suma de 47 302 MDL. Însă, chiar și după ce a achitat mai mult decât datora pentru anul 2022, soția reclamantului avea încă de achitat impozite în sumă de 17 344 MDL și penalități de întârziere pentru 2019-2022 în sumă de 7 520,79 MDL, în total 24 864,79 MDL.

192. În această consecvență, Completul de judecată special conchide că sunt întemeiate concluziile Comisiei de evaluare, precum că încălcările fiscale ale soției lui Aureliu Postică au fost semnificative, conform art.231 alin.(4) și (5) din Codul fiscal.

193. La rândul său, existența dubiului privind supraestimarea veniturilor soției reclamantului în declarațiile anuale depuse la ANI pentru anii 2018-2021 a ridicat un alt dubiu serios al Comisiei referitor la integritatea financiară și etică a lui Aureliu Postică, în legătură cu procesul penal pendinte care are același obiect.

194. La aspectul dat, Completul de judecată special reține că, la 03 aprilie 2023, cauza penală de învinuire a lui Aureliu Postică de comiterea infracțiunii prevăzute de art.352¹ alin.(2) din Codul penal, și anume de fals în declarațiile de avere și interesele personale depuse pentru anii 2018-2021 (cauza penală nr.2022970408), a fost trimisă în instanța de judecată pentru examinare în fond.

195. Instanța de judecată opinează că, deși punerea sub învinuire a reclamantului nu poate fi considerată ca dovadă a săvârșirii unei infracțiuni și că acesta beneficiază

de prezumția nevinovăției, totuși, existența unei bănuieli rezonabile suficiente pentru a-l pune sub învinuire satisface standardul de dubiu serios în procedura de evaluare în temeiul Legii nr.26/2022. Iar, dacă există o bănuială rezonabilă că reclamantul a săvârșit o infracțiune legată de integritatea financiară, atunci există și dubii serioase cu privire la integritatea financiară și etică a acestuia.

196. Existența unui dosar penal pe numele unui judecător, mai ales într-un domeniu sensibil precum încălcările fiscale, poate ridica dubii asupra integrității acestuia, or, judecătorii au un rol fundamental în menținerea încrederii în justiție. Ei sunt așteptați să fie modele de respectare a legii și de etică, iar un dosar penal, chiar nefinalizat, poate afecta această percepție. Integritatea personală a unui judecător este strâns legată de legitimitatea deciziilor pe care le ia. Orice suspiciune de comportament ilegal poate pune sub semnul întrebării imparțialitatea și corectitudinea acestuia. Domeniul fiscal implică respectarea unor obligații legale clare, cum ar fi plata taxelor și respectarea transparenței financiare. Un judecător suspectat de încălcări fiscale poate fi perceput ca o persoană care nu respectă propriile reguli pe care le aplică altora. Aceasta afectează credibilitatea sa, deoarece un astfel de comportament ar putea fi considerat incompatibil cu standardele înalte de etică profesională cerute de profesia de judecător.

197. Existența unui asemenea dosar poate avea un impact asupra încrederii publice în justiție. Dacă un judecător este asociat cu posibile fapte ilegale, chiar și printr-un dosar în fază incipientă, aceasta poate eroda încrederea oamenilor în sistemul judiciar. Publicul ar putea pune la îndoială deciziile luate de acest judecător, mai ales dacă acestea implică cazuri fiscale sau economice similare.

198. Chiar dacă judecătorul ar putea fi nevinovat până la o eventuală condamnare, simpla existență a unui dosar penal poate crea o percepție negativă. În contextul unei funcții publice atât de importante, percepția este aproape la fel de importantă ca și realitatea.

199. Mai mult ca atât, un dosar penal deschis poate crea conflicte de interese sau presiuni externe asupra judecătorului și acesta ar putea fi influențat în deciziile sale.

200. În concluzie, un dosar penal de acest tip nu înseamnă neapărat că judecătorul este vinovat, dar el pune sub semnul întrebării respectarea standardelor de integritate și etică profesională, afectând imaginea justiției și încrederea publicului în sistem.

201. Generalizând ipotezele descrise supra, Completul de judecată special concluzionează că din argumentele reclamantului, prezentate în fața instanței de judecată, nu se constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării sale în fața Comisiei de evaluare, nefiind înlăturate dubiile serioase formulate de Comisia de evaluare (art.13 alin.(5) din Legea nr.26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate financiară conform art.8 alin.(4) lit.a) și alin.(5) lit.b) și d), și criteriul de integritate etică conform art.8

alin.(2) lit.c) din Legea nr.26/2022 cu referire la declararea averii și a intereselor personale, și în special a veniturilor soției sale obținute de la cele două companii deținute de aceasta, în modul prevăzut de lege, care nu au fost atenuate de către candidat.

202. În privința celei de a doua neconformități a candidatului Aureliu Postică, și anume cu criteriul de integritate financiară cu referire la dezechilibrul de avere, Comisia de evaluare a remarcat că, în timpul evaluării inițiale, a abordat problema unui dezechilibru între veniturile și cheltuielile candidatului pentru anul 2019, în legătură cu economiile declarate în conturi bancare în sumă de 646 496 MDL. Însă, ținând cont de constatările Curții Supreme de Justiție reținute în decizia din 01 august 2023, în timpul evaluării reluate Comisia a confirmat că aceste mijloace bănești erau deținute în contul companiei soției candidatului Aureliu Postică și, prin urmare, dubiile serioase cu privire la dezechilibru între veniturile și cheltuielile pentru anul 2019 au fost atenuate, iar problema dezechilibrului de avere pentru anul 2019 nu a fost abordată în evaluarea reluată.

203. Totodată, referitor la dezechilibrul de avere în anul 2017, determinat de faptul că cheltuielile candidatului au depășit veniturile sale cu 162 905 MDL în 2017, Comisia de evaluare a remarcat că, la evaluarea inițială a candidatului Aureliu Postică, s-a constatat că cheltuielile familiei candidatului ar fi depășit suma totală a veniturilor și economiilor cu 158 190 MDL, or, suma economiilor disponibile și ale veniturilor familie candidatului în anul 2017 însumau 470 866 MDL, iar suma cheltuielilor declarate totalizează 629 056 MDL (§21 subpct.ii din prezenta decizie).

204. Comisia de evaluare a observat că, în decizia din 01 august 2023, Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție a reținut că argumentul lui Aureliu Postică precum că suma de 190 350 MDL reprezenta economii în numerar pe care le-a declarat pentru anul 2017. Totodată, în ceea ce privește depozitul bancar cu suma de 195 000 MDL, la care era atribuită suma de 140 000 MDL indemnizații pentru copii transferați din 2016 și suma de 49 927 MDL plăți suplimentare de indemnizații în 2017, Aureliu Postică a susținut că a cheltuit suma de 144 666 MDL în anul 2017 și că ar fi trebuit să declare 195 000 MDL minus 144 666 MDL, lăsând un sold negativ de doar 16 524 MDL, care în opinia sa este o diferență neesențială”.

205. În cadrul evaluării reluate, Comisia a examinat evidențele bancare pentru contul soției lui Aureliu Postică, în care erau depuse indemnizațiile pentru creșterea și îngrijirea copiilor. Conform declarației candidatului la ANI, la 31 decembrie 2016, soția candidatului economisise în contul său 140 022 MDL din indemnizațiile pentru creșterea și îngrijirea copiilor. La 31 decembrie 2017, în contul ei era depusă suma de 199 737 MDL, iar în timpul anului 2017, nu au fost retrase sume din acest cont.

206. Totodată, la audierea din cadrul evaluării reluate, Aureliu Postică a declarat că nu cunoaște conținutul evidențelor bancare pentru cont și știa doar că a declarat

un sold mai mic în cont în anul 2018, respectiv, se putea presupune că familia sa a cheltuit cei 144 666 MDL în anul 2017. Iar, evidențele bancare pentru contul de indemnizații pentru copii arată soldul în cont la data de 31 martie 2018, după depunerea declarației pentru anul 2017, ca fiind de 212 219 MDL.

207. Verificând sub aspectul concluziilor referitoare la corespunderea candidatului Aureliu Postică criteriilor de integritate, prin prisma constatărilor reținut de către Comisia de evaluare în decizia nr. 11 din 11 aprilie 2024 și a argumentelor relevante invocate de către reclamant în cererea de contestare, Completul de judecată special consideră că Aureliu Postică nu a înlăturat dubiile Comisiei de evaluare cu privire la integritatea sa în privința dezechilibrului de avere în anul 2017.

208. La capitolul dat, Completul de judecată special reține că Aureliu Postică a recunoscut că suma de 190 350 MDL reprezentau economiile în numerar pe care le-a declarat pentru anul 2017, iar în privința depozitului bancar cu suma de 199 737 MDL a explicat că acesta este compus din sumei de 140 000 MDL din indemnizațiile pentru copii rămase din anul 2016 și suma 49 927 MDL, care sunt plăți suplimentare de indemnizații în anul 2017. Totodată, Aureliu Postică a pretins că în decursul anului 2017 ar fi cheltuit 144 666 MDL și că ar fi trebuit să declare 195 000 MDL minus 144 666 MDL, lăsând un sold negativ de doar 16 524 MDL, care este o diferență neesențială în opinia sa.

209. Instanța de judecată apreciază ca fiind incorectă și confuză motivarea reclamantului, or, conform unui calcul matematic, în cazul în care din suma de 195 000 MDL s-ar fi cheltuit 144 666 MDL, soldul rămas constituie 50 334 MDL, iar dacă din suma de 199 737 MDL s-ar fi cheltuit 144 666 MDL, soldul rămas constituie ar fi trebuit să constituie 55 071 MDL. Respectiv, soldul nicidecum nu putea fi negativ de 16 524 MDL și, *de facto*, nu constituie o diferență neesențială.

210. Mai mult ca atât, în cadrul evaluării reluate s-a constatat, din evidențele bancare referitoare la contul de indemnizații pentru copii al soției lui Aureliu Postică, că în decursul anului 2017 nu au fost efectuate retrageri din cont și că soldul la data de 31 decembrie 2017 a fost de 199 737 MDL.

211. Completul de judecată special consideră că, Comisia de evaluare corect nu a acceptat ipoteza lui Aureliu Postică conform căreia acesta nu cunoștea conținutul evidențelor bancare pentru cont și cunoștea doar că pentru anul 2018 a declarat un sold mai mic, iar din aceste circumstanțe a dedus că familia sa a cheltuit cei 144 666 MDL în anul 2017.

212. Or, analiza documentelor bancare pentru contul de indemnizații pentru copii atestă că soldul în cont la data de 31 martie 2018, după depunerea declarației candidatului pentru anul 2017, era de 212 219 MDL. Respectiv, orice retrageri pe

care candidatul le-ar fi făcut ulterior din cont în anul 2018 nu au avut niciun impact asupra soldului pentru anul 2017.

213. Completul de judecată special nu poate reține ca concludentă explicația reclamantului, expusă în contestație, precum că în anul 2014 a avut un împrumut de la cumnata Valentina Bojinov, iar în anul 2016 un împrumut de la mama sa Iulita Postică, în sumă totală de 10 000 EUR, care au fost reflectate în declarațiile pe venit pentru anii 2014, 2016. Astfel, suma numerarului deținut la finele anului 2017 în mărime de 7 000 EUR și 50 000 MDL (est.145 600 MDL) poate fi explicată prin acele sume acumulate în urma împrumuturilor de la Valentina Bojinov și Iulita Postică, care de fapt erau banii transmiși subsemnatului spre păstrare de către rude, el fiind nevoit să-i declare ca bani deținuți în numerar la domiciliu, iar din neatenție sau omisiune nu a indicat aceste sume în declarația pe venituri pentru anul 2016.

214. În opinia instanței de judecată, argumentele reclamantului sunt contradictorii și neconvingătoare din mai multe aspecte, unul din care este inconsistența în explicația provenienței banilor, or, pe de o parte, se afirmă că sumele de bani provin din împrumuturi (de la Valentina Bojinov în 2014 și de la Iulita Postică în 2016), iar aceste împrumuturi au fost declarate corect. Pe de altă parte, se susține că acești bani aparțineau de fapt rudelor și erau doar în păstrare la reclamant, ceea ce contrazice natura unui împrumut (în care banii sunt împrumutați beneficiarului, nu doar depozitați).

215. Un alt aspect este lipsa coerenței temporale, or, dacă împrumuturile au fost luate în 2014 și 2016, acestea ar fi trebuit să fie deja folosite, iar reclamantul nu a explicat de ce acești bani sunt încă disponibili în numerar și păstrați la domiciliu după mai mulți ani.

216. Completul de judecată observă că argumentele reclamantului expuse în contestație ridică un dubiu rezonabil în privința declarării incorecte sau incomplete a acestor bani și a statutului lor, or, se menționează că sumele nu au fost reflectate în declarația de venit pe 2016 „din neatenție sau omisiune.” Totuși, aceasta ridică întrebări serioase privind corectitudinea și integritatea declarațiilor de venit. Dacă banii erau doar în păstrare și nu erau ai subsemnatului, nu era nevoie să fie declarați ca venit sau numerar personal, dar ca datorie. Cu atât mai mult că, prin prisma art.5 alin.(4) din Legea nr.133/2016, responsabilitatea pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor incluse în declarația averii și intereselor personale o poartă declarantul, adică persoana care depune declarația. Respectiv, candidatul este responsabil de informațiile incluse în declarațiile sale anuale.

217. Aspectul dat conturează o contradicție referitor la statutul banilor. Dacă banii erau împrumutați reclamantului, aceștia devin parte din averea sa personală și trebuiau declarați ca atare, adică ca datorie care urmează a fi restituită. Dacă erau

doar în păstrare, trebuiau declarați ca numerar deținut, iar la subcapitolul „titular” urma a fi indicat proprietarul banilor (Valentina Bojinov și Iulita Postică).

218. Instanța de judecată califică explicația reclamantului ca fiind una de inducere în eroare, care încearcă să combine două versiuni incompatibile, sugerând o posibilă încercare de justificare retroactivă.

219. La fel, alegațiile reclamantului sunt neexplicite atât la capitolul sumei nete de numerar, cât și la perioada de deținere și declarare. Pe de o parte reclamantul a afirmat că, la sfârșitul anului 2017, deținea economii în numerar se 7 000 EUR și 50 000 MDL, susținând că estimativ constituia 145 600 MDL, iar pe de altă parte susține că pe parcursul în anul 2014 am avut un împrumut de la Valentina Bojinov, iar în anul 2016 un împrumut de 6 000 EUR de la mama sa, însumând în total 10 000 EUR. Dar, în același timp, reclamantul nu a explicat cum 7 000 EUR convertiți în valută națională plus 50 000 MDL însumează 145 600 MDL. Or, conform calculului reclamantului, suma de 7 000 EUR au fost convertiți în valută națională la un curs fantastic de aprox.13,66 MDL pentru 1 EUR. Totodată, conform calculului reclamantului, suma de 50 000 MDL fiind convertită în EUR plus suma de 7 000 EUR deja însumează aprox.10 000 EUR.

220. În concluzie, Completul de judecată special observă că reclamantul jonglează cu sume diferite și nu poate justifica clar și explicit suma concretă și statutul ei, prezentând în fața instanței argumente contradictorii și neconvingătoare, încercând să explice proveniența și utilizarea banilor prin versiuni care se exclud reciproc, iar detaliile oferite sunt vagi și incomplete.

221. În opinia Completului de judecată special, candidatul Aureliu Postică nu a desființat dubiile Comisiei de evaluare în privința dezechilibrului de avere în anul 2017, ba mai mult ca atât, prin comportamentul său, explicațiile incompreensibile și inconsecvente, acesta a fortificat dubiile atât ale Comisiei, cât și ale instanței de judecată, transformându-le în dubii serioase.

222. În acest sens, instanța de judecată reiterează importanța respectării regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale de către funcționarii publici, care are ca scop *inter alia* prevenirea îmbogățirii nejustificate (§§164-167), din motiv că judecătorii trebuie să respecte cele mai înalte standarde etice și profesionale, atât în exercitarea atribuțiilor lor, cât și în afara lor, precum și să nu admită aparența unui comportament corupțional în activitatea sa (§§144-156).

223. Generalizând ipotezele descrise supra, Completul de judecată special concluzionează că din argumentele reclamantului, prezentate în fața instanței de judecată, nu se constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării sale în fața Comisiei de evaluare, nefiind înlăturate dubiile serioase formulate de Comisia de evaluare (art.13 alin.(5) din Legea nr.26/2022) în ceea ce privește conformitatea candidatului cu criteriul integrității financiare conform art.8

alin.(4) lit.b) și alin.(5) lit.d) din Legea nr.26/2022 cu referire la dezechilibrul de avere din 2017, determinat de faptul că cheltuielile candidatului au depășit veniturile sale cu 162 905 MDL în anul 2017

224. La Capitolul III Problema 3 din decizia nr.1 din 11 aprilie 2024 Comisia de evaluare a menționat că, ținând cont de decizia din 01 august 2023 a Curții Supreme de Justiție, nu ia în considerare problema oportunității candidatului Aureliu Postică de a beneficia de trei programe de îmbunătățire a condițiilor locative în determinarea promovării sau nepromovării evaluării reluate de către candidat.

225. Totodată, din cuprinsul deciziei nr.11 din 11 aprilie 2024 rezultă că au fost fortificate dubiile Comisiei de evaluare cu privire la privatizarea apartamentului de serviciu și dobândirea lotului de teren.

226. Verificând sub aspectul concluziilor referitoare la corespunderea candidatului Aureliu Postică criteriilor de integritate, prin prisma constatărilor reținute de către Comisia de evaluare în decizia nr.11 din 11 aprilie 2024 la Capitolul III Problema 3 și a argumentelor relevante invocate de către reclamant în cererea de contestare, Completul de judecată special consideră că, Aureliu Postică nu a înlăturat dubiile Comisiei de evaluare cu privire la integritatea sa etică și financiară în privința neconformităților ce țin de privatizarea apartamentului de serviciu și dobândirea lotului de teren.

227. La capitolul dat, Completul de judecată special reține că, la 06 martie 2006, Aureliu Postică, care deținea funcția de procuror, a depus la Procuratura Generală cerere pentru a fi inclus în lista persoanelor care urmau să primească locuințe în mun.Chișinău, iar la 04 mai 2006 reclamantul a încheiat un contract de investiții pentru un apartament de 80,5 m.p. în mun.Chișinău, la un preț preferențial, dreptul de proprietate fiind înregistrat la 19 aprilie 2013.

228. De asemenea, la 17 aprilie 2006, Aureliu Postică, în continuare activând în funcția de procuror, s-a adresat Consiliului municipal Chișinău cu cerere prin care a solicitat atribuirea unui apartament de serviciu în mun.Chișinău sau a unui lot de teren, în temeiul art.38 din Legea cu privire la Procuratură nr.118/2003 și art.11 din Codul funciar (pentru familii nou-formate).

229. Prin răspunsul din 10 mai 2006, Consiliul municipal Chișinău a informat reclamantul despre imposibilitatea satisfacerii cererii sale privind atribuirea locuinței din motivul lipsei fondului locativ de stat.

230. Ulterior, la 15 iunie 2006, Aureliu Postică a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliul municipal Chișinău, solicitând obligarea administrației publice locale să-i acorde spațiu locativ, în conformitate cu prevederile art.38 din Legea nr.118/2003, precum și art.42-44 din Codul cu privire la locuințe sau a unui teren pentru construcția casei de locuit, în conformitate cu prevederile art.11 din Codul funciar.

231. Prin hotărârea din 31 octombrie 2006 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău, menținută prin decizia din 13 martie 2007 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă acțiunea și s-a obligat Consiliul municipal Chișinău să asigure familia lui Aureliu Postică cu spațiu locativ, în conformitate cu prevederile art.42-44 din Codul cu privire la locuințe.

232. Prin decizia din 14 iulie 2007 a Curții Supreme de Justiție a fost modificată parțial hotărârea din 31 octombrie 2006 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău și s-a obligat Consiliul municipal Chișinău să asigure familia lui Aureliu Postică cu spațiu locativ de serviciu.

233. La 07 mai 2007 a fost intentată procedura de executare a hotărârii de acordare a spațiului locativ, iar prin încheierea din 15 iulie 2008 a executorului judecătoresc Igor Doroftei a fost încetată procedura executorie, în legătură cu eliberarea de către Consiliul municipal Chișinău a ordinului de repartitie nr.012692 din 22 februarie 2008 pentru apartamentul nr.9A din str.Lev Tolstoi, 72, mun.Chișinău, cu suprafața de 32,60 m.p., alocat lui Aureliu Postică ca locuință de serviciu.

234. La 05 august 2008, Aureliu Postică a depus cerere prin care a solicitat modificarea statutului locuinței – apartamentul nr.9A din str.Lev Tolstoi, 72, mun.Chișinău, din „de serviciu” în „de stat”, cu emiterea unui ordin de repartitie. De asemenea, reclamantul a solicitat includerea soției sale în ordin.

235. Prin dispoziția din 25 septembrie 2008 a Primăriei municipiului Chișinău, statutul juridic „de serviciu” al apartamentului nr.9A din str.Lev Tolstoi, 72, mun.Chișinău, a fost modificat și alocat reclamantului și soției sale, iar la 26 septembrie 2008 a fost eliberat ordinul de repartitie. Din conținutul dispoziției Primăriei municipiului Chișinău rezultă că schimbarea statutului locuinței a fost făcută la solicitarea Procuraturii sectorului Buiucani, mun.Chișinău, nr.14/08-7823 din 05 august 2008 și a documentelor depuse de către reclamant.

236. În solicitarea nr.14/08-7823 din 05 august 2008, Procuratura sectorului Buiucani, mun.Chișinău, a indicat „în legătură cu lipsa spațiului locativ a familiei procurorului în Procuratura sect.Buiucani, mun.Chișinău, Aurel Postică, ținând cont de activitatea neîntreruptă a ultimului în organele procuraturii din anul 2000 până în prezent, perioadă în care nu a fost asigurat cu locuință nici el, nici membrii familiei sale, solicit respectuos modificarea statutului juridic al apartamentului de serviciu, situat pe adresa str.Lev Tolstoi, 72, ap. 9A, mun.Chișinău, eliberat familiei procurorului Aurel Postică, prin ordinul de repartitie nr.012691 din 22 februarie 2008, în temeiul art.38 din Legea cu privire la Procuratură nr.118/2003, în statut de apartament de stat, pentru a avea posibilitatea de a privatiza spațiul locativ și de a efectua reparația în imobil, cu scopul instalării în el cu familia.”

237. La 11 februarie 2009, soția reclamantului și fiica sa au obținut apartamentul de serviciu din mun.Chișinău prin privatizare, contra sumei de 227,87 MDL.

238. Ulterior, la suprafața apartamentului de serviciu alocat inițial de 32,60 m.p. au fost adăugați încă 28,9 m.p., la 03 noiembrie 2010, acesta devenind un apartament de 61,5 m.p., fără a fi modificat prețul contractului.

239. Conform materialelor obținute de către Comisia de evaluare în cadrul procedurii de evaluare reluată, adăugarea apartamentului adiacent apartamentului de serviciu a avut loc în baza a trei cereri depuse la Consiliul municipal Chișinău din partea lui Aureliu Postică, a soției acestuia, dar și a Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău, adresate în baza cererii procurorului-șef interimar al Procuraturii sectorului Buiucani, unde activa în acea perioadă Aureliu Postică. Prin cererile date s-a solicitat adăugarea apartamentului adiacent, din motiv că apartamentul de serviciu avea doar 26,5 m.p. și nu avea o intrare separată.

240. Mai târziu, în anul 2017, apartamentul a fost divizat în două compartimente, unul dintre care a fost vândut în anul 2018 contra sumei de 435 000 MDL.

241. În cadrul audierilor la etapa evaluării reluate, dar și în cadrul dezbaterilor judiciare, Aureliu Postică a explicat că o parte din apartament a fost înstrăinată în anul 2018 unui dezvoltator, care construia un bloc în imediată vecinătate, iar în baza acordului cu dezvoltatorul, al a fost îndreptățit să cumpere un apartament la același preț într-un bloc vecin. Acest apartament a fost vândut în anul 2020 contra sumei de 932 827 MDL.

242. Analizând argumentele reclamantului expuse în cadrul evaluării și evaluării reluate, precum și dezvoltate în contestație prin prisma materialelor administrate și cercetate, Completul de judecată special consideră că sunt întemeiate dubiile Comisiei de evaluare cu privire la integritatea etică și financiară a lui Aureliu Postică din cauza modului în care acesta a obținut un apartament în proprietate privată care i-a fost alocat ca locuință de serviciu și a beneficiilor de care a profitat reclamantul în legătură cu acest apartament.

243. Completul de judecată special învederează că art.38 din Legea cu privire la Procuratură nr.118/2003 (în vigoare până în martie 2009) stipula că, în cazul în care procurorul nu are locuință sau are nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative, autoritatea administrației publice locale este obligată, în termen de cel mult un an de la numirea lui în funcție, să îl asigure cu locuință (apartament sau casă) de serviciu pe perioada de activitate în localitatea respectivă.

244. Însă, nici art.5 alin.(2) din Legea privatizării fondului de locuințe nr.1324/1993, nici art.38 din Legea nr.118/2003 nu permiteau unei persoane care beneficiază de o locuință de serviciu să modifice statutul locuinței din „locuință de serviciu” în „locuință de stat” pentru a o putea privatiza.

245. Instanța de judecată atrage atenția asupra faptului că, în carul audierii la etapa evaluării reluate, Aureliu Postică a recunoscut că, la momentul depunerii cererii de

schimbare a statutului juridic al apartamentului din „locuință de serviciu” în „locuință de stat”, activase în cadrul procuraturii doar opt ani.

246. La fel, a remarcat că, deși Legea privatizării fondului de locuințe nr.1324/1993 prevedea că locuințele de serviciu, ai căror locatari au lucrat mai puțin de 10 ani la unitatea respectivă, nu puteau fi vândute sau transmise cu titlu gratuit în proprietate privată, Aureliu Postică a negat faptul că cererea sa de schimbare a statutului juridic al apartamentului în scopul privatizării ar fi fost contrară legii.

247. În opinia Completului de judecată special, solicitarea unui procuror pentru acordarea unui spațiu locativ de serviciu și schimbarea statutului acestuia pentru a-i permite privatizarea la un preț nominal, fără respectarea condiției de vechime minimă de 10 ani în procuratură, încalcă principiul integrității și eticii profesionale.

248. Solicitarea unui beneficiu personal în detrimentul cerințelor legale (vechimea minimă de 10 ani) reprezintă o încălcare directă a legalității. Aceasta creează un precedent negativ și slăbește credibilitatea societății în sistemul judiciar și a societății. Integritatea unui procuror implică respectarea valorilor morale și a standardelor de conduită profesională. Solicitarea unui astfel de avantaj material, prin ocolirea regulilor, indică un conflict de interese și o prioritate acordată câștigului personal în detrimentul corectitudinii. Procurorii au obligația de a-și pune în slujba interesului public expertiza și funcția, fără a obține beneficii personale nejustificate. Un astfel de comportament poate crea percepția unor duble standarde în aplicarea regulilor, fapt ce afectează atât coeziunea și respectul în interiorul instituției, cât și încrederea cetățenilor în Procuratură ca instituție.

249. Manipularea statutului juridic al imobilului, prin schimbarea din „locuință de serviciu” în „locuință de stat” cu scopul de a facilita privatizarea constituie, în esență, un abuz de drept, menit să permită obținerea unor beneficii personale nejustificate.

250. Mai mult ca atât, la caz, este relevant că, la modificarea statutului juridic al apartamentului din „locuință de serviciu” în „locuință de stat”, reclamantul a solicitat includerea soției sale în ordinul de repartitie, iar în cadrul audierilor la etapa evaluării reluate, dar și în cererea de contestare, Aureliu Postică a recunoscut că a procedat așa pentru a privatiza bunul pe numele soției sale, deoarece el anterior participase la privatizarea unui bun imobil și nu avea dreptul să participe repetat la privatizarea fondului locativ la un preț nominal (mai jos decât prețul comercial).

251. Completul de judecată observă că, acțiunea lui Aureliu Postică de a include soția în ordinul de repartitie și privatizarea imobilului ce i-a fost repartizat inițial ca locuință de serviciu doar pe numele soției și a copilului minor, a permis procurarea acestui imobil contra sumei de 227,87 MDL (est.17 EUR). Deși, Aureliu Postică putea opta pentru participarea repetată la privatizarea fondului locativ, ceea ce

presupunerea cumpărarea apartamentului dat la preț comercial, dar nu la un preț nominal.

252. Instanța de judecată nu poate accepta poziția reclamantului, precum că el doar a beneficiat de o prevedere legală și că acțiunile sale nu încalcă normele de etică. Or, în condițiile speței, reclamantul a solicitat privatizarea imobilul repartizat inițial ca „locuință de serviciu” pe numele soției sale și a copilului minor, pentru a beneficia de un preț nominal, deoarece, fiind conștient de faptul că el a participat anterior la privatizarea fondului locativ, știa că nu mai are dreptul legal să cumpere un imobil la preț nominal. Astfel, utilizarea soției pentru a evita această interdicție legală constituie *de facto* o eludare a legislației, dar nicidecum beneficiere de o prevedere legală, fapt ce contravine standardelor de integritate pe care trebuie să le respecte procurorii.

253. Procurorii au obligația de a acționa cu onestitate și imparțialitate, dar și de a evita orice acțiune care ar putea pune la îndoială aceste valori. Solicitarea unei astfel de favorizări, chiar indirect, poate sugera o utilizare a poziției sale pentru a obține avantaje personale, ceea ce aduce atingere reputației instituției pe care o reprezintă.

254. Procurorii sunt percepuți ca reprezentanți ai justiției și ca modele de respectare a legii. Orice acțiune care poate fi interpretată ca imorală sau neetică subminează încrederea publicului în sistemul de justiție. Faptul că un procuror găsește o metodă de a ocoli regulile pentru a obține beneficii personale transmite un mesaj negativ despre respectul său față de lege.

255. Normele de etică ale procurorilor le impun acestora obligația să respecte cele mai înalte standarde de integritate, inclusiv în viața privată, pentru a proteja imaginea instituției. Iar, acțiunile reclamantului de a privatiza doar pe numele soției și a copilului minor imobilul repartizat inițial ca locuință de serviciu, pentru a-l cumpăra la preț nominal, dar nu comercial, poate fi interpretată ca un act care compromite demnitatea funcției publice și care nu respectă principiile transparenței și legalității. Chiar dacă solicitarea este formal legală în cazul soției, intenția reclamantului de a ocoli legea în beneficiul său personal poate crea o percepție de favoritism, care afectează atât imaginea sa profesională, cât și încrederea în instituțiile de justiție.

256. Astfel, este just de a considera că reclamantul a încălcat normele de etică prin utilizarea unei porțițe legale în scop personal, subminând principiile de legalitate, corectitudine și transparență. Aceste acțiuni ale reclamantului sunt în stare să afecteze nu doar reputația sa, ci și credibilitatea întregului sistem de justiție, deoarece procurorii sunt obligați să respecte nu doar litera legii, ci și spiritul acesteia, demonstrând un comportament ireproșabil atât în viața profesională, cât și în cea personală.

257. Și mai grav este faptul că, potrivit scrisorii Procuraturii sectorului Buiucani, schimbare a statutului juridic în „de stat” al apartamentului repartizat reclamantului

ca „locuință de serviciu” este necesară pentru ca acesta să aibă posibilitatea de a privatiza spațiul locativ și de a efectua reparații în el, cu scopul de a-și stabili familia în această locuință. Însă, atât reclamantul, cât și Procuratura au tăinuit de la administrația publică locală că, în luna mai 2006, Aureliu Postică a încheiat un contract pentru achiziționarea unui apartament prin programul de locuințe la preț preferențial pentru procurori.

258. Tăinuirea informațiilor și inducerea în eroare a autorităților publice locale denotă lipsa de transparență din partea lui Aureliu Postică, or, atât el, cât și Procuratura sectorului Buiucani au omis deliberat să informeze administrația publică locală despre faptul că reclamantul are încheiat un contract de investiție în construcția unui apartament printr-un program preferențial pentru procurori. Tăinuirea acestui fapt esențial reprezintă un act de inducere în eroare și o încălcare a principiului transparenței, care este o obligație fundamentală pentru funcționarii publici.

259. Completul de judecată special notează că, resursele publice destinate locuințelor de serviciu sau locuințelor de stat sunt limitate și alocate pe baza unor criterii stricte de necesitate. Iar, în condițiile din speță, se poate prezuma în mod ipotetic că, prin acțiunile sale, reclamantul a împiedicat alți beneficiari legitimi să acceseze aceste resurse. Cu atât mai mult că, în calitate de procuror, Aureliu Postică era într-o poziție de încredere publică și influență, iar prin coordonarea acțiunilor sale cu Procuratura sectorului Buiucani, a utilizat resursele și prestigiul funcției pentru a-și atinge scopuri personale.

260. Astfel, implicarea unei structuri a procuraturii în susținerea unor practici lipsite de etică, cum ar fi facilitarea accesului la resurse publice, erodează încrederea publicului în această instituție, fapt ce atestă că reclamantului a ignorat deliberat să respecte și să demonstreze cele mai înalte standarde morale.

261. Având în vedere dezideratele expuse supra, instanța de judecată nu poate accepta poziția reclamantului, precum că în procesul privatizării apartamentului căruia i-a fost modificat statutul din „locuință de serviciu” în „locuință de stat, nu a făcut uz de funcția deținută pentru a obține beneficii personale, nu a avut nici o influență necorespunzătoare asupra factorilor de decizie din cadrul administrației publice locale, nu a manifestat comportament dubios, precum și că în urma acestei proceduri nu a prejudiciat în niciun fel fondul de stat sau municipal de locuințe, nu a încălcat careva norme deontologice, deoarece într-un final această locuință oricum urma să o obțină în proprietate în temeiul art.5 din Legea nr.1324/1993, deoarece a activat în organele procuraturii mai mult de 10 ani.

262. Cu atât mai mult că, inițial apartamentul a fost achiziționat la un preț nominal de 227,87 MDL (aproximativ 17 EUR). Ulterior, la 03 noiembrie 2010, în baza deciziei Consiliului municipal Chișinău, suprafața apartamentului a fost extinsă prin

alipirea unei suprafețe suplimentare, dar fără a se modifica prețul contractului. În anul 2017, apartamentul a fost divizat în două unități separate, una dintre care a fost vândută în anul 2018 pentru suma de 435 000 MDL unui dezvoltator imobiliar. În schimb, dezvoltatorul a vândut reclamantului un alt apartament situat în imediata vecinătate, contra aceleiași sume de 435 000 MDL. Iar, în anul 2020, apartamentul procurat de la dezvoltator a fost vândut contra sumei de 932 827 MDL.

263. Subsidiar, Completul de judecată special învederează că, în aceeași perioadă de timp când a solicitat Procuraturii Generale să fie inclus în lista persoanelor care urmau să primească locuințe în mun.Chișinău la un preț preferențial (la 06 martie 2006) și când s-a adresat Consiliului municipal Chișinău cu cerere privind atribuirea unui apartament de serviciu în mun.Chișinău sau a unui lot de teren pentru familii nou-formate, în temeiul art.38 din Legea cu privire la Procuratură nr.118/2003 și art.11 din Codul funciar (la 17 aprilie 2006), reclamantul s-a adresat în aprilie 2006 și Primăriei or.Durlești, mun.Chișinău, cu cerere privind atribuirea unui lot de teren pentru familii nou-formate, în temeiul art.11 din Codul funciar.

264. În baza cererii depuse în aprilie 2006 și în temeiul art.11 din Codul funciar, Consiliul orășenesc Durlești a alocat, prin decizia din 29 septembrie 2009, familiei reclamantului Aureliu Postică un lot de teren cu suprafața de 0,0282 ha, situat în orașul Durlești. Dreptul de proprietate asupra terenului a fost înregistrat la 08 februarie 2010, iar ulterior, pe 06 mai 2010, acesta a fost vândut pentru suma de 132 512 MDL (aproximativ 8 000 EUR), la mai puțin de trei luni de la dobândirea dreptului de proprietate.

265. Un alt aspect relevant instanța de judecată îl consideră faptul că, la audierea din cadrul evaluării reluate, reclamantul a confirmat că, deși locuia în mun.Chișinău, acesta și-a menținut viza de reședință la părinții săi în or.Durlești până când a obținut apartamentul privatizat din mun.Chișinău. La fel, a confirmat că atunci când a depus cerere pentru alocarea terenului din or.Durlești, nu a informat Consiliul orășenesc Durlești că locuiește și activează în mun.Chișinău. De asemenea, a confirmat că atunci când a obținut terenul, nu a informat Consiliul orășenesc Durlești că a obținut un apartament privatizat în mun.Chișinău, unde locuia și activa și că a încheiat un contract de investiții pentru un apartament în mun.Chișinău, la un preț preferențial. Aureliu Postică a argumentat că nu era obligat să furnizeze astfel de informații Consiliului orășenesc Durlești. Mai mult ca atât, la audierea din cadrul evaluării reluate, reclamantul a confirmat că a acceptat terenul din or.Durlești pentru a-l vinde în scopul finanțării îmbunătățirilor aduse apartamentului privatizat din mun.Chișinău.

266. În această ordine de idei, Completul de judecată special apreciază ca fiind întemeiate dubiile serioase ale Comisiei de evaluare cu privire la conformitatea reclamantului Aureliu Postică criteriului de integritate financiară și etică în partea dobândirii de către candidat a terenului în or.Durlești.

267. Or, lotul de teren i-a fost acordat familiei reclamantului ca nou-formată și pentru construcția unei case. Comisia de evaluare corect a reținut că, deși, deși, inițial când a depus cerere pentru alocarea lotului de teren, reclamantul nu a avut niciun beneficiu, totuși, când a obținut terenul în anul 2010 familia acestuia deja primise un apartament de serviciu în mun.Chișinău, căruia îi schimbase statutul juridic și-l privatizase la preț nominal, precum și executase timp de patru ani un contract de investiții în construirea unui alt apartament în mun.Chișinău la preț preferențial.

268. Instanța de judecată apreciază ca fiind rezonabilă concluzia Comisiei de evaluare, precum că Aureliu Postică a primit lotul de teren în contradicție cu criteriile stabilite de lege, fără intenția de a-l folosi în scopul prevăzut și având doar intenția de a obține un profit financiar din el. Or, familia reclamantului a vând acest lot de teren la mai puțin de trei luni după înregistrarea dreptului de proprietate. Lipsa intenției familiei reclamantului de a folosi lotul de teren conform destinației, adică pentru construcția casei de locuit, anexelor gospodărești și grădină (art.11 din Codul funciar), este confirmată însăși prin declarațiile acestuia, conform cărora el cu familia au decis să vândă terenul și să folosească banii pentru renovarea apartamentului privatizat.

269. Având în vedere dezideratele expuse supra (§§232-235, 237-238), instanța de judecată nu poate accepta poziția reclamantului, precum nu a făcut uz de funcția deținută pentru a obține beneficii personale, nu a manifestat comportament dubios, că prin acțiunile sale nu a prejudiciat în niciun fel fondul de stat sau municipal de locuințe și nu a încălcat careva norme deontologice. Or, circumstanțele descrise mai sus atestă în afara oricărui dubiu că reclamantul a folosit legea pentru a-și crea oportunități pentru beneficii personale.

270. În acest sens instanța de judecată observă că, reclamantul deține în continuare porțiunea rămasă din apartamentul repartizat inițial ca locuință de serviciu și care a fost privatizat de către soția și fiica acestuia, iar o altă parte din acest imobil a generat până în prezent pentru familia reclamantului, prin unele manipulări comerciale, un profit de 932 827 MDL. Aderent, alți 132 512 MDL (est.8 000 EUR) au fost dobândiți în rezultatul beneficierii de către reclamant și soția acestuia a lotului de teren din or.Durlești, mun.Chișinău, repartizat prin decizia din 29 septembrie 2009 a Consiliului orășenesc Durlești ca familie nou-formată.

271. Astfel, este indubitabil că manipulările legii efectuate de către Aureliu Postică, în funcția sa de procuror, au adus familiei reclamantului un beneficiu și profit de cel puțin 932 827 MDL (apartamentul vândut în 2020) și alți 132 512 MDL, est.8 000 EUR, (lotul de teren din or.Durlești, vândut în 2009) din contul banilor publici. Circumstanțele date duc inevitabil la concluzia că în privința reclamantului există dubii rezonabile în privința respectării integrității și probității, or, procurorii care sunt văzuți ca folosind legea pentru a-și crea oportunități pentru beneficii

personale, demonstrează un comportament dubios care subminează încrederea societății în activitatea și funcția lor.

272. Generalizând ipotezele descrise supra, Completul de judecată special concluzionează că din argumentele reclamantului, prezentate în fața instanței de judecată, nu se constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării sale în fața Comisiei de evaluare, nefiind înlăturate dubiile serioase formulate de Comisia de evaluare (art.13 alin.(5) din Legea nr.26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate financiară conform art.8 alin.(4) lit.b) și alin.(5) lit.c), și criteriul de integritate etică conform art.8 alin.(2) lit.a) din Legea nr.26/2022 cu referire la modul de dobândire și privatizare a apartamentului de serviciu din mun.Chișinău și obținerea unui lot de teren.

273. În concluzie, Completul de judecată special reiterează că scopul exercițiului de pre-vetting al candidaților la funcția de membrul în Consiliul Superior al Magistraturii, care este stipulat în preambulul Legii nr.26/2022, este sporirea integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, precum și sporirea încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor, dar și, în general, în sistemul justiției.

274. Având în vedere rolul decisiv al membrilor organelor de autoadministrare în selectarea, promovarea și sancționarea disciplinară a colegilor lor, precum și în administrarea beneficiilor acordate, cum ar fi programele de locuințe la preț preferențial, este imperativ ca membrii înșiși să fi demonstrat cel mai înalt nivel de integritate financiară și etică, astfel încât să se poată aștepta ca, în poziția lor de lideri, să promoveze standarde înalte atât pentru ei înșiși, cât și pentru ceilalți.

275. Reieșind din faptul că membrii Consiliului Superior al Magistraturii au obligația să respecte cele mai înalte standarde etice, aceștia trebuie să demonstreze societății că sunt integri, să adopte un comportament ce nu provoacă îndoieli și să nu admită aparența unor posibile dubii de integritate. Or, integritatea semnifică însușirea de a fi integru, de a fi cinstit, de a da dovadă de probitate. Integritatea este absolută și nu are diferite grade de gravitate.

276. Integritatea, ca principiu etic, are ca reper modul în care ceilalți percep comportamentul judecătorilor, procurorilor, membrilor Consiliilor Superioare ale Magistraturii și Procuraturii, precum și a organelor specializate ale acestora, ca fiind conform cu etica și comandamentele morale recunoscute de societate ca fiind cele mai înalte standarde pentru o persoană ce deține o funcție publică esențială pentru societate, precum și modul în care o persoană înțelege să se manifeste în societate. Prin urmare, judecătorii, procurorii, membrii Consiliilor Superioare ale Magistraturii și Procuraturii, precum și a organelor specializate ale acestora trebuie să își îndeplinească obligațiile cu integritate, în interesul justiției și societății, ceea ce implică obligații atât în viața profesională, cât și personală.

277. În această ordine de idei, Completul de judecată special observă că, atât în cadrul procedurii de evaluare reluată, cât și în cadrul procedurii judiciare, inclusiv în cererea de contestare, reclamantul Aureliu Postică nu a înlăturat dubiile apărute în privința integrității sale.

278. Continuând șirul logic al ipotezelor sale, Completul de judecată special apreciază ca fiind lipsită de suport poziția reclamantului precum că, în cadrul procesului de evaluare reluată, Comisia de evaluare nu a respectat principiul *res judicata* și a încălcat prevederile art.120 din Constituția Republicii Moldova, deoarece nu a ținut cont de constatările Curții Supreme de Justiție reținute în decizia din 01 august 2023.

279. Completul de judecată special consideră aceste argumente ale reclamantului ca fiind manipulative, or, în cadrul evaluării reluate a candidatului Aureliu Postică, Comisia de evaluare a administrat probe noi în baza cărora și-a format opinia și care nu au fost cercetate în cadrul primului proces judiciar, respectiv, cărora Curtea Supremă de Justiție nu le-a dat apreciere în decizia din 01 august 2023. Mai mult ca atât, în cadrul evaluării reluate, Comisia a renunțat la dubiile constatate anterior în privința unor probleme de integritate a lui Aureliu Postică.

280. Astfel, Completul de judecată special opinează că, probele administrate suplimentar de către Comisia de evaluare la etapa evaluării reluate a candidatului Aureliu Postică, răstoarnă concluziile Curții Supreme de Justiție reținute în decizia din 01 august 2023. Ba mai mult ca atât, aceste probe administrate suplimentar confirmă dubiile serioase ale Comisiei de evaluare cu privire la respectarea de către candidatul Aureliu Postică a criteriilor de integritate etică și financiară, și fortifică concluzia că acesta nu corespunde acestor criterii, conform art.8 alin.(1)-(2) lit.a) și c), alin.(4) lit.a), b) și alin.(5) lit.b), c) și d), și art.13 alin.(5) din Legea nr.26/2022.

281. În această ordine de idei, Completul de judecată special observă că, în cazul din speță, atât în cadrul procedurii de evaluare reluată, cât și în cadrul procedurii judiciare, inclusiv în cererea de contestare, reclamantul Aureliu Postică nu a înlăturat dubiile apărute în privința problemelor cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară.

282. Ce ține de afirmația reclamantului că a fost supus unui tratament diferențiat în raport cu alți candidați care au fost evaluați pozitiv în situații similare, Completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție constată că aceasta nu a fost probată. Astfel, instanței nu i-au fost relevate acele situații comparabile și care ar fi identice sau aproape identice situației reclamantului, pentru a fi supuse analizei dacă într-adevăr așa s-a procedat. Astfel, se deduce că sunt absolut neîntemeiate alegațiile reclamantului, precum că Comisia și-ar fi exercitat discreția sa în mod diferit.

283. Cumulul ipotezelor descrise supra conving instanța de judecată că, la caz, nu se constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea lui Aureliu

Postică, candidat la funcția de membrul în Consiliul Superior al Magistraturii, a evaluării în fața Comisiei de evaluare și care ar justifica reluarea procedurii de evaluare a candidatului, nefiind înlăturate dubiile serioase formulate de Comisia de evaluare (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică și financiară, conform art.8 alin.(1)-(2) lit.a) și c), alin.(4) lit.a), b) și alin.(5) lit.b), c) și d), și art.13 alin.(5) din Legea nr.26/2022.

284. Ținând cont de cele reținute supra, Completul de judecată special relevă că, în litigiu dedus judecătii, nu se regăsesc temeiuri legale de a anula decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 11 din 11 aprilie 2024 cu privire la evaluarea reluată a lui Aureliu Postică, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii.

285. Or, actul supus controlului judiciar este emis conform prevederilor legii, nefiind constatată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, iar în cadrul procedurii de evaluare și evaluare reluată nu au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare, astfel că cererea de contestare depusă de Aureliu Postică este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

286. În conformitate cu art.14 alin.(6), alin.(8) lit.a), alin.(9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr.26 din 10 martie 2022,

COMPLETUL DE JUDECATĂ SPECIAL, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge contestația depusă de Aureliu Postică împotriva deciziei nr.11 din 11 aprilie 2024 a Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni